

Türkiye KIZILAY MECMUASI

YÜZ ELLİ SEKİZİNCİ SAYI

ON YEDİNCİ YIL

15 Şubat 1938

ANKARA

Bu sayıdaki yazılar

- 1 — En yüksek hava tabakalarıyla denizin dibinde insan yaşayabilir mi ?
- 2 — Hayvanları gaza karşı korumak. Gazdan korunma işlerinde Baytarlara düşen vazife.
- 3 — Muhtelif memleketlerin halk gaz maskeleri hakkında mukayeseli etüd.
- 4 — Şimendüfer vagonlarında haşaratın gazla öldürülmesi.
- 5 — Bağların sunî sisle don tehlikesine karşı korunması.
- 6 — Gazlar hakkında mecmuamıza gelen sorgulara mütchassısımızın verdiği cevaplar.
- 7 — Kızılayın 60 ıncı yıl dönümü münasebetiyle yurdumuzun her tarafında yapılan merasim, verilen söylevler ve yazılan makaleler.
- 8 — Uluslararası Kızılhaç Komitesinin tebliğleri.
- 9 — Amirâl Grayson'un 1938 yılı münasebetiyle bir hitabesi.
- 10 — Eski ve yeni hekim telâkkîsi
- 11 — Kızılay haberleri
- 12 — Gençlik Kızılay haberleri
- 13 — Gençlik Kızılhaç haberleri
- 14 — Kızılhaç haberleri
- 15 — (Tokyo) da toplanan Uluslararası (Kızılhaç ve ay) konferans kararlarından
- 16 — Fransızca kısım.

Türkiye Kızılay Mecmuası ANKARA

Telefon Numarası: 3924

İKİ AYDA BİR ÇIKAR

YILLIĞI 1 LİRADIR.

Derç edilmeyen evrak iade edilmez. Makale ve ilânlar Ankarada
KIZILAY MECMUASI Direktörlüğüne gönderilmelidir.

En yüksek hava tabakalariyle denizin dibinde insan yaşayabilir mi?

Yazan: Kim. Dr. Nuri Refet KORUR

Normal olarak insanlar 4000 metre irtifaa kadar çıkabilirler. Bundan sonra havade oksijen o kadar azalır ve hava tazyiki o kadar düşer ki; artık böyle yüksek yerlerde yaşamak gittikçe güçleşmeğe başlar. Yüksek dağlara çıkan insanlar, ilk önce büyük bir yorgunluk hissederler. Bundan sonra kulakları çınlamağa, gözleri kararmağa, ağız ve burunlarından kan gelmeğe başlar. Hele kalbi zayıf olanların birdenbire devrilip öldükleri vâkidir.

İsmine "dağ hastalığı,, denilen bu hastalık, oksijen eksikliğinden husule gelir. 4.000-5.000 metreden yukarı çıkan tayyareciler aynı hastalığa tutulurlar. Bunların gözleri birdenbire kararmağa, etrafı koyu kırmızı görmeğe başlarlar, çok kereler kendilerini kaybederek tayyare ile beraber düşerler.

Denizde mesele daha korkunçtur: İnsan su altına girer girmez havasızlıktan boğulur. Eskiden dalgıçlar, kendilerine iptidai bir tarzda tulumbalarla verilen hava sayesinde denizin biraz altına inebiliyorlardı. Fakat çok derinlere inmek veyahut uzun zaman deniz altında kalmak imkânı yoktu.

Bu gün insanlar 10.000, hatta 15.000 metre yükseklerle çıkıyorlar ve bu makale yazıldığı gün evvelce balonu ile 17.000 metre havaya yükselen Profesör "Pikkart,, denizin dibine, 10.000 metre derinliğe inmek için hazırlıklar yapıyor.

Bize bu imkânları veren oksijen cihazlarıdır. Teneffüs için lâ-

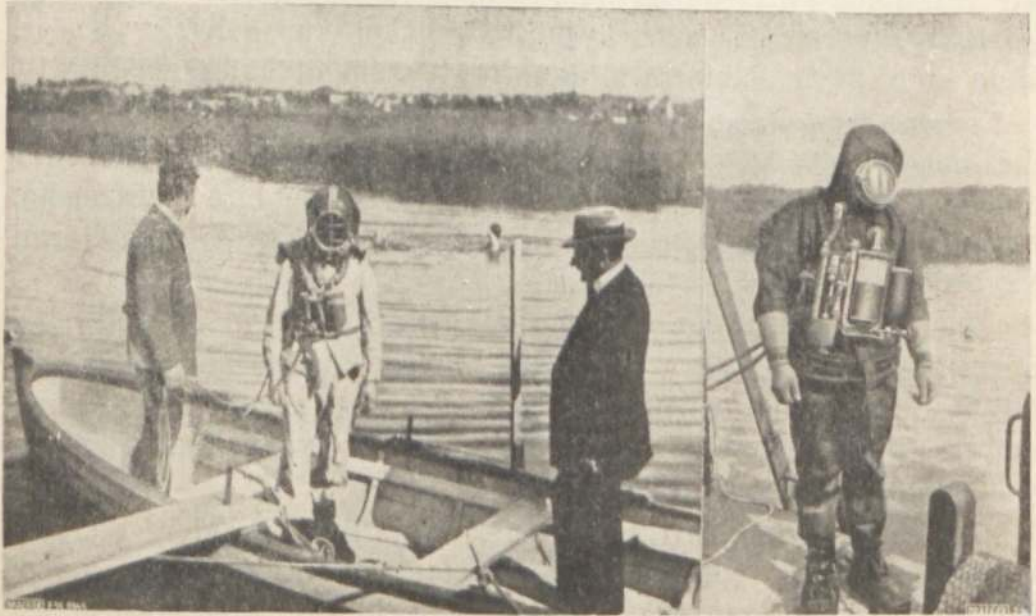

zımgelen oksijeni bir demir bomba içinde yanımızda taşımak ve bu bombayı bir maske vasıtasıyla yüzümüze bağlamak, dışarı verdiğimiz hamızı karbonu yine hususî bir tertibat ile temizlemek sayesinde artık havanın en yüksek tabakalarına kadar çıkmak, denizin en derin noktalarına kadar inmek imkânı hasıl olmuştur. Şüphesiz haricî tazyikin de bu husus'a oynadığı bir rol vardır. Fakat her tarafı kapalı balonlar veya deniz altı gemiler sayesinde bu tazyik meselesini de halletmek imkânı mevcuttur.

İnsanların böyle teneffüs edeceği oksijeni yanına almasını ilk defa düşünen Fransız âlimleri olmuştur. Hatta bu hususta bir çok plân ve projeler hazırlamışlardır.

Bunlardan mühim olarak meşhur romancı "Jules Verne,, Deniz altında seyahat adlı eserinde bu eserin kahramanı kaptan Nemo'yu böyle bir cihazla deniz altında yürütmüştür. Jules Verne'nin eserinde târif ettiği cihaz, bu günki modern oksijen cihazlarına çok benzer.

Bu cihazı düşünmek şerefi Fransızların olmakla beraber, ilk defa hakikaten işe yarar bir cihaz yaparak ortaya koyan Almanlardır. Prof. Tübben isminde bir Alman, büyük harbden kısa bir zaman evvel, yani tahminen bundan 30 sene önce, ilk oksijen ci-

Resim — 1 ve 2

1911 senesinde kullanılan ilk oksijenli dalgıç cihazı. (Solda önden görünüşü)

hazını meydana çıkarmış ve bu cihaz evvelâ dalgıçlar tarafından tatbik olunmuştur. 1 ve 2 numaralı resimler dalgıçların ilk kullandıkları oksijen cihazlarını göstermektedir. 3 numaralı resim ise bu günkü modern bir dalgıç oksijen cihazının resmidir. Bu resimler mukayese olunursa, esas düşüncenin hiç değişmediği görülür.

*Resim — 3^ü
1935 modeli oksijenli dalgıç cihazı.*

Tayyareler keşfolunup sür'atle terakkî edince derhal oksijen cihazları tayyarede kullanılmağa başlanılmış ve yükseklerle çıkan tayyareciler oksijen cihazları sayesinde hiç zahmet çekmeden 6.000 - 9.000, hatta balonlar 17.000 metreye kadar yükselmişlerdir.

4 Numaralı resimde bir oksijen cihazıyla

*Resim 4 ve 5
Bayan Lolo Schröter oksijen cihazile 7350 metreden atlamağa hazırlanıyor (solda) Havada uçarken (sağda)*

mücehhez paraşütcü kadın görünmektedir. Lola Schröter adlı bu bayan, 7 350 metreden oksijen cihazıyla kendini tayyareden aşağıya atmış ve 28 dakika havada kalmıştır.

Resim — 6
Deniz altı gemilerinde kullanılan
tahlisiye ceketi.

Oksijen cihazlarının başka bir faydası da, bunlar sayesinde batan deniz altı gemilerindeki subay ve erlerin kurtulabilmesi keyfiyetidir. Bir deniz altı gemisi denizin dibinde kalırsa, buradaki subay ve erler kendilerine tahlisiye ceketi ismi verilen bir ceketi giyerek canlarını kurtarabilirler. Bu tahlisiye ceketleri bir nevi oksijen cihazıdır.

Resimde de görüldüğü gibi, bu ceket bir torbadır. Torbanın içerisinde bir oksijen bombası, bir de kalevi kartuş bulunur. Torbadan dışarı çıkan hortumu ağzına alan ve bir kıskaçla burnunu kapayan kimse, artık dışardaki havayı teneffüs etmez. Bilâkis oksijen bombasından gelen saf oksijeni alır ve bu vaziyette iken suyun altında yaşayabilir.

Oksijen bombasından çıkan oksijen ağzına girmezden evvel, evvelâ torbayı doldurur. Fazla oksijen gelirse - resimde supap kelimesiyle gösterilen - bir supap sayesinde dışarı çıkarılır. Bu supap yalnız içerden dışarıya doğru açılır, dışardan içeriye açılmaz.

Bu cihazı taşıyanın ceplerine ayrıca kurşun parçaları doldurulur. Suyun dibinden birdenbire su üstüne çıkmak doğru değildir. Zira suyun dibinde kanın içerisinde oksijen daha fazla erir. Birdenbire suyun üzerine çıkılınca tazyik azalacağından, eriyen oksijen sür'atle gaz haline geçer ve damarları patlatabilirki, bu hastalığa doktorlar "Amboli," ismini verirler.

Bu cihaz sayesinde 70 metre derinliklere kadar inmek imkânı

vardır. Daha derinliklere ancak bir kapalı tekne ile inilebilir. İnsan vücudü daha fazla tazyike dayanamaz. 70 metreden deniz üstüne çıkmak için yarım saat kadar bir zaman geçmesi lâzımdır. Vasatî olarak bu cihazı taşıyan iki dakikada ancak bir metre yükselmelidir. Bu sayede aşağı tabakada fazla tazyik yüzünden kanda fazla eriyen oksijen yavaş yavaş kandan ayrılacağından vücuda bir zarar gelmez.

Son söz olarak denilebilirki; oksijen cihazları, insanları kuş gibi havada uçurmakta ve balık gibi denizde yaşatmakta en başlıca âmil olmuştur.

Kızılaya
âza olunuz
O,
Karagün
dostudur.

Hayvanları Gaza Karşı Korumak Gazdan korunma işlerinde Baytarlara düşen vazife

Yazan: *Prof. Dr. Richters*
Alman Harbiye Nezareti Baytariye
İşleri Dairesi Reisi

Gazlara karşı hayvanları korumak çok mühim bir meseledir. Çünkü hayvanlar da insanlar kadar gazdan müteessir olurlar. Hayvanları tamamen gaza karşı korumak için elimizde muhtelif vasıtalar, maskeler, gaz geçirmez ahırlar, gaz geçirmez güvercin kutuları ve saire mevcuttur. Bunlar hakkında yazılmış bir çok eserler olduğu gibi, bunların kullanma tarzını bildiren talimname-ler de yazılmıştır. Burada benim bahsedeceğim mesele; hayvanları gaza karşı koruyucu cihazlar değil, gazlanmış hayvanların tedavisi ve hayvanların gaza karşı korunması hususunda baytarlara taalluk eden vazifelerin tesbitidir.

Düşmanın gaz, tahrib, yangın bombalarıyla bir memlekete bilhassa memleketin gerilerine yapacağı bir taarruz, bir çok hayvanların telef olmasına sebebiyet verecektir. Hayvan telef olması hem ordu hem de ahali bakımından bir çok zararları mucib olur. Motörlü modern vasıtalara rağmen, henüz hayvan orduda kıymetini kaybetmemiştir. Ahali tarlasını sürmek, eşyasını nakletmek için hayvana muhtaç olduğu gibi, hayvan en mühim gıda vasıtalarından birini teşkil eder.

Eğer halk hayvanı ne suretle gaza karşı koruyacağını bilmiyecek olursa, bir istikbal harbinbe lüzumsuz yere bir çok hayvanlar bilgisizlik yüzünden telef olacaktır.

Bütün Baytarların her şeyden evvel üzerine düşen vazife, bütün halkı, fakat bilhassa hayvan sahiplerini hayvanların gaza karşı korunması işlerinde tenvir etmektir. 1928 senesinde Hamburg'da vukua gelen fosgen felâketinde ahali bu bilgisizlik yüzünden ne yapacaklarını şaşırılmışlar, bütün ahır kapılarını açarak hayvanları dışarı çıkarmışlardı. Halbuki en doğru hareket bilâkis ahır kapılarını tamamiyle kapatmak olacaktı.

Baytarlar ahaliye şunu öğretmelidirler ki ; bir gaz bulutu husule geldiği zaman, bunun yapacağı tesir yalnız hava ve arazi ile değil, aynı zamanda evlerin veya ahırların bulundukları mevki (yükseklik veya alçaklık), önünde ağaç olup olmaması, ahırın yapıldığı malzeme (tuğla, beton, vesaire) ile alâkadardır. Bundan başka, atılan gazın nev'inde bu meselede oynadığı rol çok mühimdir. Meselâ; İperit gazı atılacak olursa, bu gaz kısmen yağmur gibi yağacağından, ahırlardan içeri girmesi diğer gazlara nisbetle daha güçtür.

Bundan sonra ahaliye şunu öğretmek lâzımdır :

Hayvanların toplu olarak korunması kolay bir iş değildir. Büyük çaptaki bombalara karşı tam korunma çaresi yoktur. Fakat hiç olmazsa ahırları mümkün olduğu kadar gaz geçmez bir hale sokmak icabeder. Bilhassa basit vasıtalarla, meselâ; kalın kâğıt ve tutkalla bir ahırın bütün delik deşiklerini tıkamak imkânı vardır. Ahır kapılarının kenarlarına çuha şeritler yapıştırmakla ve kapının arkasına ayrıca tahtalar mıhlایarak delik deşiklerini tıkmakla pek âlâ onları ufak bir sığınak haline sokmak imkânı vardır. Islak saman, ıslak rende talaşı dahi bir dereceye kadar gaz geçirmeye mani olur. Pencerelele ıslak saman, tıkmak veya ıslak perdeler, ıslak çuvallar asmak çok faydalıdır. Hele su yerine sodalı su kullanılırsa gaza karşı korumaları daha fazla artar. Ahırların kapısı önünde, insan sığınaklarında olduğu gibi, ayrıca bir dehliz yapmağa lüzum yoktur. Ahır kapısı önüne asılmış ıslak bir perde bu vazifeyi görür.

Eğer ahır geniş ve içindeki hayvanlar normal mikdarı aşmıyacak olursa, o zaman ayrıca bir sığınak süzgecine iltiyac yoktur. Böyle bir yerde her taraf tıkalı olduğu halde hayvanlar bir iki saat kalabilirler. Bilhassa hayvanların idrar ifrazatından husule gelen fazla amonyak kendiliğinden gazlara karşı (bithassa klor ve fosgene karşı) âdeta bir koruma vasıtası teşkil eder.

İperite karşı hayvanların ayaklarını korumak için ahırların kapısının önüne kireçkaymağı serpmeli ve içerisine giren hayvanların buradan geçmesine dikkat etmelidir. Gaz tehlikesi geçtikten sonra ahırlar iyice havalandırılmalı, iperit tehlikesine karşı gerek yerler ve gerek duvarlar kireç kaymağı mahiûlü veya sodalı su, sıcak sabunlu su ile yıkanmalıdır.

Bir gaz tehlikesi işareti verilir verilmez hiç bir hayvan dışarıya bırakılmaz. Evvelden yukarda söylendiği gibi, hazırlanması lâzımgelen ahırlara konulur. Hayvanların ağzına ıslak samanla yarı yarıya doldurulmuş yem torbası geçirmek faydalıdır. Gaz tehlikesi biktikten sonra, hayvanlar hava aldırılmak üzere dışarı çıkarılabilir. Ancak, hayvanların meselâ iperitlenmiş bir çayırda otlamamaları için tehlikeli yerlerden geçerken ağızlarına boş torba geçirerek otlamalarına mani olmak lâzımdır. Böyle çayırlarda hayvanların yere yatmasının önüne geçilmelidir. Böyle yerlerden geçmeden evvel hayvanların ayaklarına ot sarmalı ve böyle bir yerden geçtikten sonra bu otları yakmalıdır.

Akan su kolay kolay gazlanamayacağı için, hayvanların gaz tehlikesinden sonra, akan derelerden veya çaylardan su içmesi caizdir. Fakat durgun sular, bilhassa çukurlarda toplananlar gazlanabilirler. Bu gibi suları içirmek mecburiyeti hasıl olduğu zaman bunların üzerindeki suyu toplamak ve bunları içirmek daha doğru olur. Çünkü gazlar sudan ağır olduğu için suyun dibine çökerler.

İperit gibi gazların günlerce bir arazide kalabileceği ahaliye iyice öğretilmelidirki, gaz tehlikesi geçti zannile hemen hayvanlarını iperitlenmiş arazi içersine salmasınlar.

Bütün tahsilde bulunan Baytarlar şunları öğrenmek mecburiyetindedirler :

- 1 — Gazları tanımak, gazları tanıtıcı vasıtaları bilmek,
- 2 — Gazlanmış hayvanlara yapılacak ilk yardım,
- 3 — Gazlanmış hayvanların tedavisi,
- 4 — Ahırların gaz geçirmez hale konulması,
- 5 — Hayvanları gaza karşı koruyan vasıtalar,
- 6 — Gazlanmış ahırların, yemlerin, suların temizlenmesi,
- 7 — Gazlanmış hayvanların kesilmesi,
- 8 — Gazlanmış bir hayvanın etinin muayenesi ve bunun yenilip yenilmiyeceği hakkında karar verilmesi.

Bu dersler bütün üniversitelerle, bütün Baytar mekteplerinde gösterilmelidir.

Şunu unutmamalıdır ki ; gerek gazları tanımak ve gerek gazları temizlemek ve gazlanmış hayvanlara yardım etmek için düşünülen vasıtalar ne kadar basit olursa o kadar kolaylıkla tatbik olunabilir. Daima her yerde bulunabilen ve herkes tarafından tatbik olunabilen vasıtalara başvurulmalıdır.

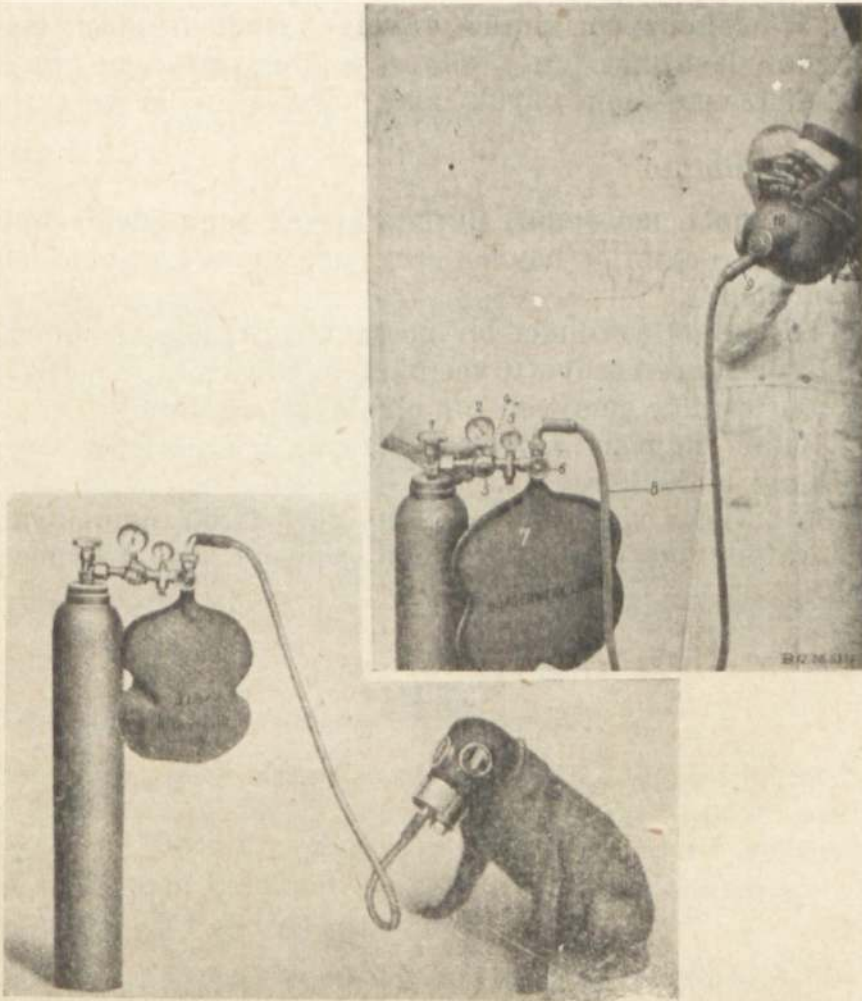
Esas olarak şunları tatbik etmelidir :

1 — Gazlanmış hayvanlara yardım :

Bir harp vukuunda Baytarlara pek çok vazifeler verileceğinden bu iş aynı zamanda baytar muavinlerine ve köy teşkilâtına öğretilmelidir. Yardımda esas kaideler şunlardır :

Boğucu ve aksırtıcı gazlarda : Hayvanı tehlike mintakasından çıkarmak, taze hava vermek, istirahatata bırakmak, örtülerle örtmek, oksijen teneffüs ettirmek.

Yakıcı gazlarda : Vücutta görülen gaz damlalarını bir vasıta

1 - 2 Gazlanmış bir ata ve bir köpeğe oksijen veriliyor

ile yara tımar ediyormuş gibi almak, buralara kireç kaymağı bula-
macı sürmek, böyle hayvanları diğerlerinin yanlarına sokmamak.

Bütün bu ilk yardım esasları büyük harflerle levhalar şeklinde
basılmalı ve bütün köylere dağıtılmalıdır.

2 — *Gazlanmış hayvanlar için klinikler:*

Elde mevcut hayvan klinikleri çoğaltılmalı ve bunlara yeni
vasıtalar verilmelidir. Meselâ; oksijen cihazları (hasta hayvana
oksijen vermek için), kireçkaymağı, soda, sabun, kalp takviye
eden vasıtalar, potasyum iyodür, sulfoliquide ve sulfofix, lozantin
kelsyum = mağenyum klorür (akciğer tedavisinde alveollerin
cidarını kalınlaştırmak için), glikoz, örtüler, malzeme ve saireyi
gazdan temizlemek için büyük tahta kovalar, fiçılar ve saire.

3 — *Teşkilât :*

Bu, en mühim meseledir. Burada kısaca şunu söyleyebilirim :

A) Bütün Baytarlar hayvanların gaza karşı korunma işlerinde
hazırlanmalıdır.

B) Baytarlara yardımcı bir personel tefrik olunmalıdır.

C) Hayvanları koruyucu vasıtaları temin eden bir teşkilât ol-
malıdır. Bu teşkilât muayyen bir plânla çalışmalıdır.

D) Bütün hayvan sahipleri hayvanlarının gaza karşı nasıl
korunacağını bilmelidir.

Bütün bu işler muayyen bir plâna göre tatbik olunmaya başla-
nırsa muvaffakiyete varmak için hiç endişeye lüzum kalmaz.

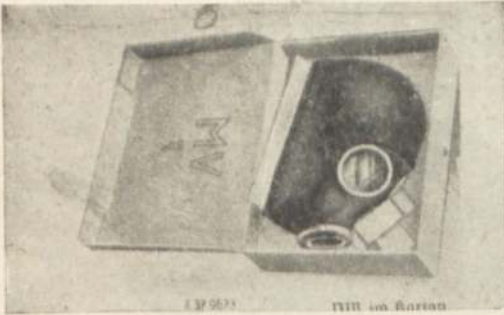

Muhtelif memleketlerin halk gaz maskeleri hakkında mukayeseli etüd

(Memleketler alfabe sırasile yazılmıştır)

1 — Almanya :

Almanya hükûmeti ilk defa olarak 1937 senesi haziranında bir halk maskesi tipi meydana çıkarmıştır. Bu tip VM. 37 ismini alır ve üç boy üzerine yapılmıştır. Bu boylardan M. işaretli boy erkekler, F. işaretli boy kadınlar ve K. işaretli boy çocuklar içindir.

Alman halk maskesi

Maskenin hangi malzemeden yapıldığı :

Maske doğrudan doğruya başa geçirilen bağırsız lâstik bir başlıktan ibarettir. Gözlükleri camdır, burun hizasında meydana duran lâstik bir Bunsen süpabı vardır. Süzgeci hafif madenden yapılmıştır. Koruma kabiliyeti ordu maskesinden aşağıdır.

Maskenin ağırlığı 300 gramdır :

Maskenin kimlere verileceği ve dağıtma şartları :

Maskeyi her Alman vatandaşı para ile satın alacaktır. Ancak 3 liradan 6 liraya kadar herkesin gelirine göre fiyatı da değişecektir.

Sivil halkın korunmasında aktif iş görecek olanlara bedeli hükûmet tarafından verilmek üzere ordu maskesi verilecektir.

2 — Amerika :

Amerika'nın halk maskesi yoktur. Çünkü Amerika sivil halkın hariçten bir tecavüze uğrayacağını tahmin etmemektedir. Amerika'da yalnız ordu maskesi vardır. Bu ordu maskesi ile aynı zamanda polis ve itfaiye teçhiz olunmuştur. Ayrıca sanayi ve maden amelesi için maskeleri vardır.

3 — Çekoslovakya :

Çek halk maskesi

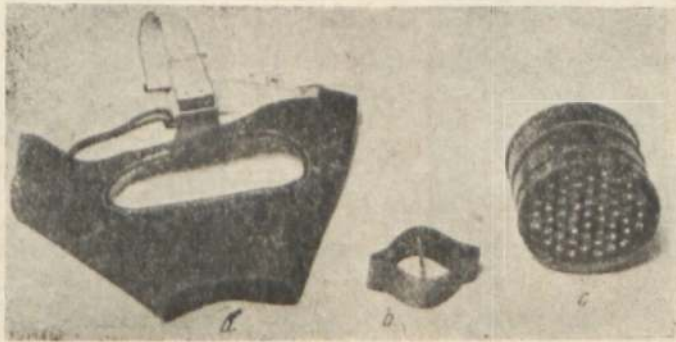
Çekoslovakya'da 6 Mart 1935 tarihli çıkan kanun mucibince Çek maske fabrikaları birer halk maskesi tipi yapmakla mükelleftirler. Ancak bu maskelerin şimdiye kadar yapılıp yapılmadığı ve yapılmış ise hangi materyalden yapıldığı ve ne gibi şartlar içerisinde dağıtıldığı hakkında bir malûmatımız yoktur.

4 — Fransa :

Fransa'nın ayrıca bir halk maskesi tipi yoktur. Fransa'da hükûmet tarafından kontrol edilmek şartile her fabrika halk mas-

kesi yapmak hakkını halzdir. 1936 da muhtelif Fransız fabrikaları tarafından gaz geçirmez bir hale konulmuş kumaştan muhtelif tipte halk gaz maskeleri yapılmıştı ve bunların bedeli o zaman 120 Frank idi. (O zamanki valutaya nazaran 10 lira). Halkın vaki olan şikâyetleri üzerine Fransız hükûmeti bu fabrikalara nakdi muavenette bulunarak bunların bedellerini 120 franktan 40 franga indirdi. Çok fakir halka Fransız hükûmeti bu maskeleri meccanen dağıtmaktadır. Bu hususta bilhassa Paris ve Paris civarı halkına ehemmiyet verilmektedir.

5 — İngiltere :

İngiliz halk maskesi

İngiltere'de halk maskesi ilk defa 1936 senesinde ortaya konmuştur. İngiliz halk maskesi yalnız bir boy üzerine yapılır.

Maskenin hangi malzemeden yapıldığı ve şekli :

İngiliz halk maskesi lâstikli kumaştan yapılmıştır. 3 bağ ile başa bağlanır, gözlükleri mika veya sellondan yapılmıştır. Süzgeci Türk orta süzgecine benzer.

Maskenin ağırlığı 450 gramdır :

Kimlere verileceği ve dağıtma tarzı :

İngiltere hükûmeti bu maskeleri bedava olarak halka dağıtmak üzere kendi nam ve hesabına yapmış ve şimdilik fabrikalara 30 milyon maske sipariş etmiştir.

Bu maskelerden yapılanlar halka taktırılıp yüzlerine uydurulduktan sonra taşıyacak olan şahsın ismi maskenin içerisine damgalanmakta ve ondan sonra maske hükûmetin yaptığı muazzam depolarda saklanmaktadır. Ancak bir harb vukuunda halka dağıtılacaktır. İngilizlerin rivayetine nazaran İngiliz halk maskesinin süzgeci düşman tayyarelerinin şehirler üzerinde yapabileceği orta bir gaz kesafeti içinde onu taşıyanları 36 ilâ 48 saat korumağa kâfi gelmektedir.

6 — İtalya :

İtalyan halk maskesi

İtalyanların şimdiye kadar hususî bir halk maskesi tipine rast gelinmemiştir. Yalnız, koruma kıymeti ordu maskesinden daha

aşağı, bu maskelerden daha hafif "istirahat maskesi,, adlı bir maskeleri vardır. Rivayete nazaran İtalyanlar bu sene yeni bir halk maskesi meydana çıkaracaklardır.

7 — Rusya :

Rus halk maskesi

Ruslar ilk defa olarak 1935 senesinde B. N. markalı bir halk maskesi çıkarmışlar bunu 1936 senesinde tadil ederek GT. 6 adlı yeni bir maske ortaya koymuşlardır.

Rus halk maskesinin hangi materyalden imâl olunduğu ve şekli :

Rus maskesi çok mükemmel parakauçuktan imâl olunmuş bir başlıktır. Gözlükleri âdi camdır. Süzgeci ortanca süzgeçtir ve tenekeden yapılmıştır.

Ağırlığı : Makinenin ağırlığı süzgeci ile beraber 500 gramdan aşağıdır.

Fiyatı : Rus maskesinin fiyatı 45 Rubledir. (Resmî kursa göre tahminen 5 liradır.)

Koruma kabiliyeti ordu maskesinden aşağıdır.

Kimlere dağıtıldığı : Koruma işlerinde aktif çalışanlara Hükümet bedavadan maske dağıtmaktadır Bundan başka OSSO—Avyakim (Hava ve gaza karşı Korunma) cemiyeti âzasına bu maskeler ufak bir taksitle verilmektedir.

Şimendifer vagonlarında haşaratın gazla öldürülmesi

Yazan: Kim. Dr. Nuri Refet KORUR

Cumhuriyet teessüs edinciye kadar Türkiyede şimendifer vagonları tahta kurusu men'bai idi. Şimendiferlerimiz kendi elimize geçtikten sonra bu müzgiç meselenin önüne geçmek için tertibat alındı ve birçok modern memleketlerde olduğu gibi bu hususta zehirli gazdan istifade etmek düşünüldü.

Memleketimizde tahta kurusu mücadelesinde ilk defa tatbik edilen gaz klorpikrin oldu. Tahminen bundan 5 - 6 sene kadar evvel ilk defa olarak şimendifer vagonları klorpikrinle muamele edildi.

Klorpikrin hakikaten tahtakuruları üzerinde müessirdir ve onları öldürür. Ancak, bunun bir kaç mahzuru vardır :

1 — Klorpikrin 112 derecede kaynayan, sudan ağır bir mayidir. Bunu hususi bir tertibat ile vagonlardan püskürmek lâzımdır.

2 — Klorpikrin, diğer tahtakurusu öldüren maddelere nisbetle daha az zehirlidir. Meselâ, siyanidrik asitle mukayese edilecek olursa, bu maddenin klorpikrinden bir misli daha zehirli olduğu görülür.

3 — Klorpikrin bir mahalde uzun zaman kalabilir. Klorpikrin buharatı havadan 5,5 defa daha ağır olduğundan, bilhassa soğuk havalarda bunun şimendifer vagonlarından dışarı çıkarılması çok güçtür. Geçen sene bir vagon, klorpikrinle muamele edildikten sonra iki gün havalandırılmış, buna rağmen içine giren yolcular, gözlerinde duydukları şiddetli ıztıraptan dolayı (klorpikrin bilhassa gözlere tesir eder) bir müddet sonra vagonu terketmek mecburiyetinde kalmışlardır.

4 — Bazı rivayetlere nazaran, klorpikrin tahtakurularının yu-murtalarını tamamille öldürmemekte ve temizlenen vagonlarda bir müddet sonra tahtakuruları yeniden zuhur etmektedir.

Bu makalede diğer memleketlerde vagonların temizlenmesi için takib olunan usullerden bahsolunacaktır.

Vagonlarda haşarat, tahtakurusu, pire ve bit bulunması mahzuru bilhassa sıcak memleketlerde çoktur. Bu haşarattan ençok müteessir olan memleket Cenubî Afrikadır. Bilhassa Rhodesie'de, Kap'da, Doryan'da, Bulavayo'da bütün vagonlar her on günde bir zehirli gazlarla muamele olunmakta, haşarat temizlenmektedir. Kullanılan gaz ziklon yani siyanidrik asiddir.

Bundan sonra sıra Mısır'a gelir. Mısırdaki da vagonlar her on dört günde bir ziklonla temizletmektedirler.

Üçüncülüğü Cenubî Amerika almaktadır. Cenubî Amerikada bütün vagonlar her ayda bir siyanidrik asitle temizlenmektedir.

Bundan sonra sıra Balkan hükümetlerine gelir. Gerek sırbılar ve Bulgarlar ve gerek Romenler şimendifer vagonlarını her iki haftada veya ayda bir ziklonla temizlenmektedir.

Şöyle böyle bütün dünya şimendifer idarelerinin haşarat temizlemek için baş vurdukları çareler ve kullandıkları vasıtalar tedkik olunacak olursa, görülürki siyanidrik asid bugün gemi temizlemesinde olduğu gibi, vagon temizlemekte de en başa geçmiştir. Siyanidrik asidin klorpikrine nisbetle şu faydaları vardır.

1 — Ziklon tarzında tatbiki çok kolaydır. (156 inci sayımıza muracaat).

Resim — 1

İçinde sünger taşlarına emdirilmiş siyanidrik asid bulunan ziklon kutuları.

2 — Bütün haşaratı ve yumurtalarını kat'i olarak izale eder.

3 — Havadan daha hafif olduğundan bununla temizlenen vagonlar kısa bir zaman havalandırılacak olursa, gaz süratle dışarı çıkar ve artık kimseyi rahatsız etmez.

4 — Çok zehirli olduğundan az miktarla büyük iş yapılabilir.

Ziklona; yani siyanidrik aside isnad olunan en büyük kusur; Bu cismin fazla zehirli olmasından dolayı kullanılması tehlikeli olduğu keyfiyetidir. Halbuki dikkatle tatbik olunacak olursa ve bu işle yalnız mütehassısları iştigal ederse hiç bir zaman tehlike mevcut değildir. Aşağıda muhtelif memleketlerde ziklonla yapılan temizlemenin nasıl tatbik olunduğunu kısaca yazıyorum:

En basit usûl; Cenubi ve Şarki Afrikada tatbik olunan usûldür. Evvelâ vagonların pencereleri iyice kapatılır. Pencere kenarlarına kâğıt yapıştırılır. Delik deşik varsa tıkanılır.

Koltuklar biraz öne doğru çekilir ki, her taraf meydana çıkarak gaz iyice nüfuz etsin. Yataklı vagonların bütün dolapları açılır. Yatak, çamaşırlar meydana çıkarılır. Yüzüne maske takmış bir adam ziklon kutularını alarak vagonlardan içeriye girer. Vagonun

Resim - 2

Maske takmış bir adam ziklon kutularıyla vagona giriyor.

bir kaç yerine gazete kâğıtları sererek üzerine ziklonu serper ve ondan sonra dışarı çıkarak vagon kapısını kapatır. Vagonun kapısı iyice kapanıyorsa ayrıca tertibat almağa ihtiyaç yoktur. Aksi takdirde kapının dış taraftan kâğıtlarla örtülmesi muvafıktır.

Aşağıdaki resimde Afrika'da eski bir vagonun kapısının gazete kâğıtlarıyla nasıl örtüldüğü görülmektedir.

Sıcak memleketlerde gaz çok çabuk tesir eder.

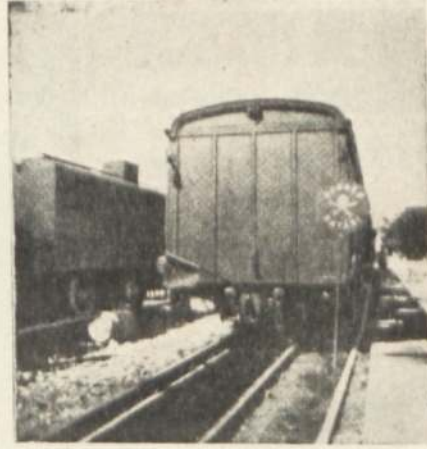
Afrika'da haşerat öldürmek için bir vagona tahminen 100-400

gram siyanidrik asid (bir metre mikâbına tahminen 10 gram) konulmakta ve vagon derhal ayrı bir hat üzerine çekilerek üzerine

Resim - 3

Kapısı iyi kapanmayan bir vagonun kapısı gazete kâğıtlarile yapıştırılıyor.

Resim - 4

Arkasına tehlike işareti takılmış gazlı vagon

tehlike levhası (4 numaralı resim) konularak *iki saat* bırakılmaktadır. Eğer hava soğukça ise vagon iki saat yerine *dört saat* gaz altında kalmaktadır. Ondan sonra kapılar açılmakta, içeriye bir adam maske ile girerek üzerinde henüz sünger taşları duran gazete kâğıtlarını dışarı çıkarmaktadır. Vasatı olarak 4-5 saat sonra gaz kendi kendine vagondan çıkmaktadır. Arzu edilirse (bilhassa soğuk havalarda) vagonun içerisine buhar şevkedilerek gaz ısıtmakta ve bu suretle daha sür'atle çıkması imkân dahilinde sokulmaktadır.

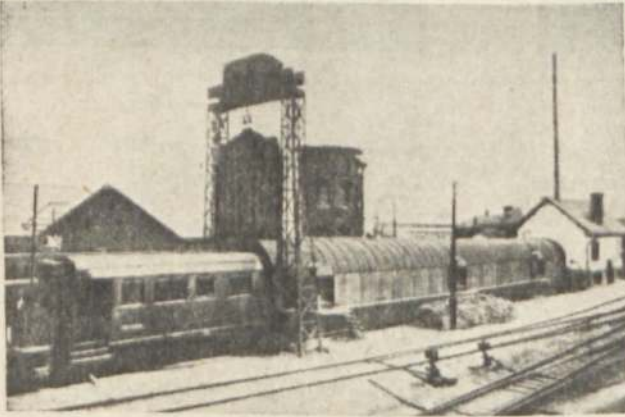
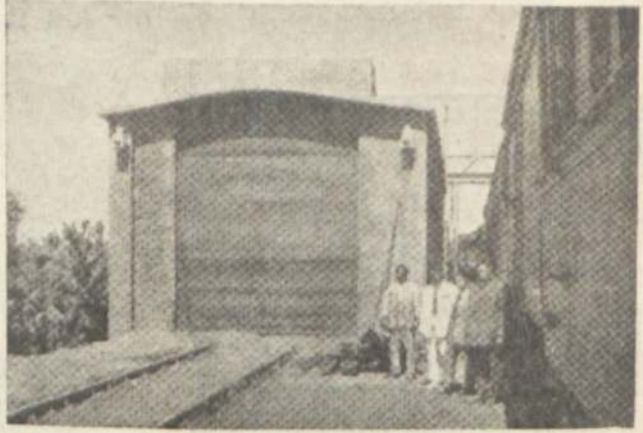
Klorpikrinin vagon içerisinden tesir için saatlarca kalması lâzımgeldiği ve vagonun bilâhare temizlenmesi için çok uzun zamana ihtiyaç olduğu göz önünde tutulacak olursa aradaki farkın ne büyük olduğu derhal görülür.

Bazı memleketler, vagonları birer birer kapatıp temizlemekten dense hususi bir gazlama tüneli (veya gazlama hangarı) yapmayı daha muvafık bulmaktadırlar. Bu hangarlar, içerisine bir vagon girecek cesamettedirler Bunların içerisine hususi bir tertibatla siyanidrik asid doldurulabilir. Vagon tünelin içerisine girer. İçinde dört beş saat kalır ve iş bittikten sonra tekrar hangardan dışarı

Resim — 5

Mısırdaki bir gazlama
hangarı.

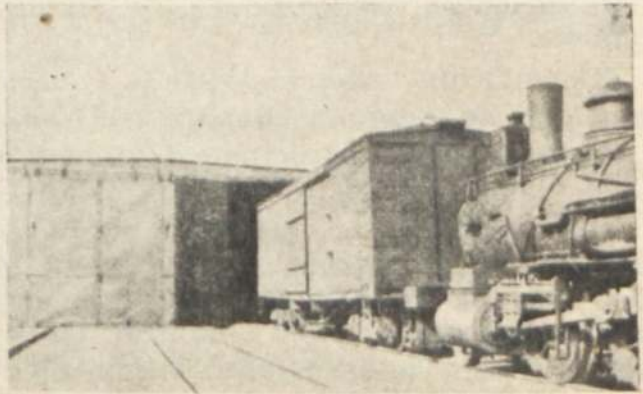

Resim — 6

Bosnada bir gazlama
hangarı.

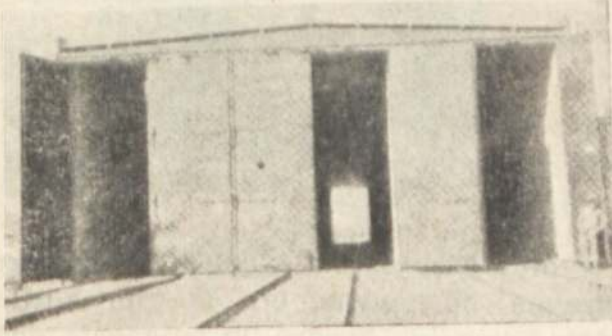
Resim — 7

Meksika El Pasoda bir
gazlama hangarı.

çıkar. 5, 6, 7 numaralı resimler muhtelif memleketlerdeki hangarları göstermektedir.

Resimler tedkik edilecek olursa görülür ki, bunların bir kısmı betondan yapılmış muazzam tesisattır (Mısırdaki olduğu gibi). Bir kısmı ise Meksika'daki olduğu gibi, basit tesisattan ibarettir. 8 numaralı resim El Paso'daki gazlama hangarının içerisini göstermektedir.

Resim — 8

Meksika El Pasoda bir gazlama hangarı.

Bazı yerlerde vagonların üzerine büyük yelken bezleri serek veyahut bunları çadırlar içine alarak bir nevi basit gazlama hangarı yapılmaktadır. F kat her tarafı çok iyi kapalı olan modern vagonların böyle tertibata ihtiyaçları yoktur. Bilâkis bunların içerisine kutu ile ziklon serpmek en rahat bir usûldür.

Havasız yerde zehirli gaz haşarat üzerinde çok daha müesirdir. Bu sebepten dolayı meselâ tütünlere musallat olan böcekleri öldürmek için vakum kazanları yapılmaktadır. Bu kazanların içerisine haşaratı temizleyecek olan balyalar ve sair eşya doldurulur. Kapıları kapanarak havası alınmaya başlanır. Şüphesiz tan, bir vakum yapmağa imkân yoktur. Vakum 600 - 700 milimetre hava sütununa varınca kâff derecede havasızlık elde edilmiş demektir. O zaman cihazın hususî bir tertibatı sayesinde içerisine siyanidrik asid sevk olunur. 9 numaralı resim böyle bir vakum tertibatını göstermektedir.

Henüz vagonlar için aynı zamanda vakum tesisatını haiz bir gazlama tüneli yapılmış değildir.

Türkiyenin gemileri bir senedenberi ziklonla temizlenmektedir. Tütün temizlemek için de ziklondan istifade olumaktadır. Demir

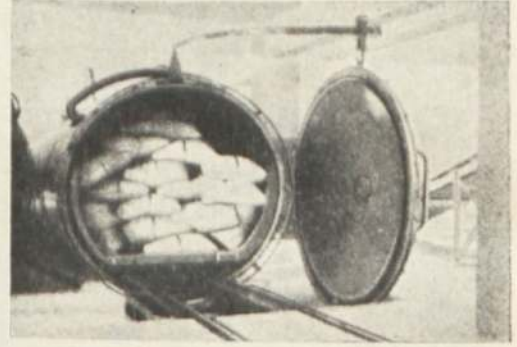

yolları idaresinin de modern vasıtalarından istifade edeceği muhakkaktır.

Yalnız şunu unutmamalıdırki; tamamiyle temizlenen bir vagona

Resim — 9

Bir vakum gazlama kazanı.

ertesı gün herhangi bir yolcu eşyası ile yeniden tahtakurusu getirebilir. Pek çabuk üreyen bu hayvan bir iki gün zarfında vagonu istilâ edebilir. Onun için tahta kuru su ile mücadele yalnız devlet teşkilâtına münhasır kalmamalı, temizliğini ve sıhhatini gözeten her Türk vatandaşı tahta kuru sunun büyük düşmanı olmalıdır.

(Resimler Dr. G. Peters'in 15 Mart 1937 tarihinde " haşarat ile mücadele „ adlı Almanca mecmuada intişar eden makalesinden alınmıştır.)

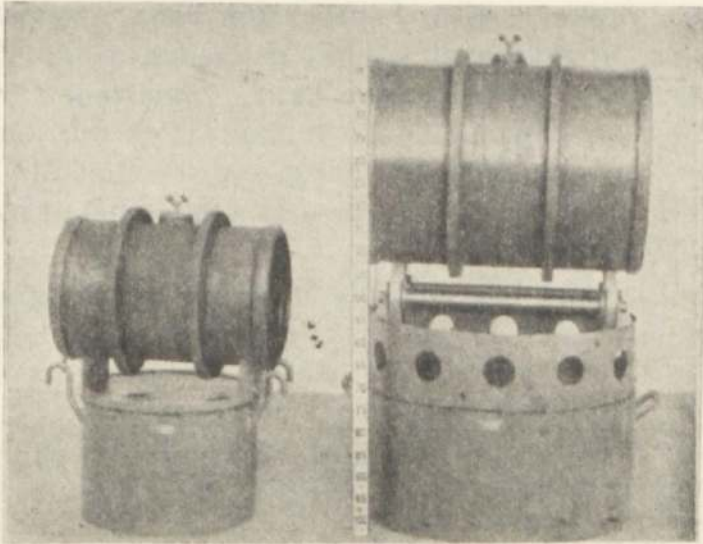
Bağların sunğı sisle don tehlikesine karşı korunması

Yazan :

Kim. Dr. Nuri Refet KORUR

Bağların don tehlikesine karşı korunması için sun'î sisten istifade mümkündür. Bu hususta Avrupada ve Amerikada yapılan tecrübeler iyi netice vermiştir.

Bu maksad için orduda kullanılan sis malzemesi pek işe yaramaz. Zira sis mumları ve sis kutuları ile sislemek çok pahalıya mal olur. Bedeli tahminen iki buçuk lira olan bir sis kutusu, ancak iki metre genişliğinde ve 30 metre derinliğinde bir yeri sisler ve yaptığı sis azamî 10 dakika devam eder. Onun için bağcıların

Bir sisleme cihazı.

işine yarayacak olan sis vasıtaları sırf bu maksadla yapılmış basit sis cihazlarıdır.

Bu sis cihazları resimde görüldüğü gibi, iki basit bidondan ibarettir. Bunlardan bir tanesi yerde durur. Digeri onun üzerinde

döner. Yerde duran bidonun ağzında sisin çıkması için delikler vardır. Üstte duran bidonun ortasında bir delik bulunur. Yerdeki bidonun içine sönmemiş kireç konulur. Üstteki bidon ise oleum (tüten sülfürik asid) ile doldurulur. Şimdi üstteki bidon yavaş yavaş çevrilecek olursa, yukarı bidondaki oleum sönmemiş kireç üstüne damlamağa başlar. Bu iki madde birleşince husule gelen sis, kendi kendine, kimyevî muamelenin şiddetinden dolayı, etrafa yayılır. Böyle bir cihaz içerisine 100, hatta 200 kiloya kadar oleum konulur ve bunun yaptığı sis saatlerce devam eder.

Yukarıda bahsedilen basit cihaz pek pahalı değildir. Bedeli tahminen 70-100 lira arasındadır. Oleumun kilosu 10-15 kuruştur. Demek oluyorki böyle bir cihaz bir defa işlediği zaman boyuna göre 50-100 lira masraf yapılır. Ancak, husule gelen sis 2-4 hektar araziye tamamiyle örter ve bir gece onun üzerinde kalır. Bu cihazların otomatik olarak işleyenleri de vardır. Şöyleki: üzerine konulan termometre sayesinde hararet sıfırdan aşağıya düşünce kendi kendine işlemeğe başlar.

Cihazların yapacağı sisin kaplayacağı saha rüzgâr ve arazi ile de alâkardır. Rüzgâr saniyede bir metreden aşağı eserse husule gelen sis yayılmaz, olduğu yerde kalır. 5 metreden fazla eserse çok dağılır. Çukur arazilerde sis toplanır. Pek düz arazide daha çabuk kaybolur. Onun için, her hangi bir sis cihazının kat'î olarak sisleyebileceği araziye evvelden tayin etmek imkânsızdır. Bu iş biraz da tecrübe meselesidir.

Sisin keşif olması en çok rutubet ve hararete bağlıdır. Rutubet ve soğuk olduğu zaman sis bir yerde hem kesif olur, hem de çok zaman kalır. Kuru ve sıcak havalarda sür'atle yükselir. Vasatî olarak bir sis mumunun yaptığı sis perdesi tamamiyle teşekkül ettikten sonra 5 dakika ile yarım saat arasında kaybolur. Yukarıda bahsedilen cihaz sisi tedricî suratte yavaş yavaş husule getirdiğinden, yaptığı sis yine yukarıda yazıldığı gibi, bütün gece devam edebilir.

Sun'î sisin haşarat üzerinde hiçbir tesiri yoktur. Nebatata da dokunmaz. Yalnız oleum yakıcı bir mayî olduğundan, sis cihazının tahminen 10 metre murabbai civarındaki sahada bulunan nebatat müteessir ve harap olabilirler. Onun için bu cihazı işletirken çok dikkat etmelidir. Cihazı kullananlar muhakkak meşin önlük giymeli ve vücutlarına oleumu sıçratmamağa gayret etmelidirler. Eğer

bir yerlerine oleum sıçrarsa oraya derhal toprak, kum serpmeli veya o mahalle bol su dökmelidir. (Az su bilâkis tehlikelidir. Zira oleum az su ile temas ederse derhal şiddetli bir hararet hasıl olur ve orası yanar).

Sis cihazları kellanıldıktan sonra bol su ile iyice yıkanmalıdır. Böylece yıkanıp temizlenen cihazlar uzun seneler kullanılabilir. Oleum maddesi kapalı kaplar içerisinde durduğu müddetçe bozulmaz. Yalnız, rutubetle temas ederse derhal sis yapmağa başlayacağından buna manî olmalıdır.

Oleumun yaptığı sisi çok teneffüs edenler, öksürmeğe başlarlar. Onun için insanların bu sis altında çok zaman kalması doğru değildir.

Kızılaya âza olmak insanlık ve Medenilik icabıdır.

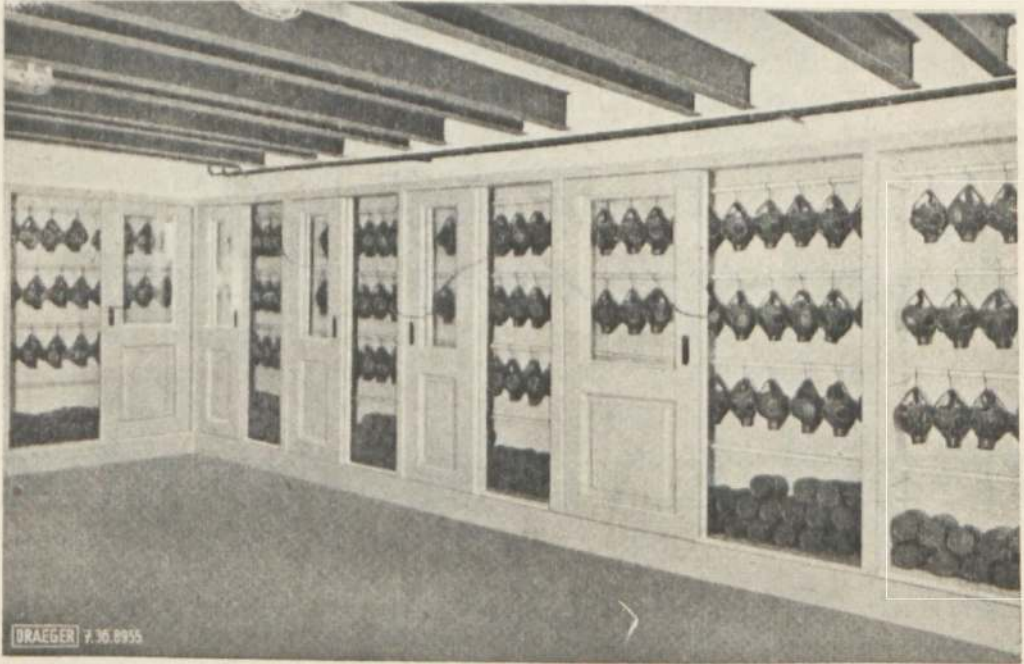
Zehirli gazlar hakkında Mecmuamıza gelen sorgulara Müttehassısımızın verdiği cevaplar

Ankarada Bay Dr. Ş. B.

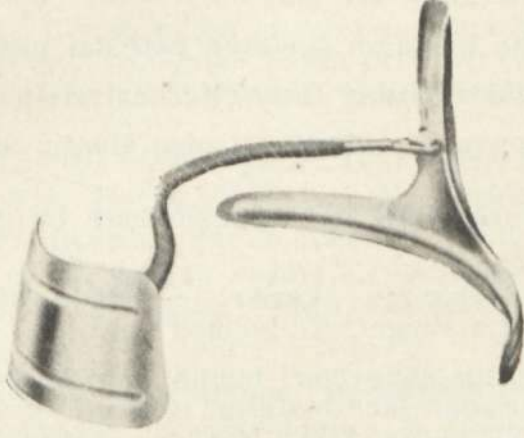
Elimizdeki maskeleri nasıl depo edebiliriz?

Cevap:

Bu hususta Mecmuamızın 154 üncü sayısında mufassal malûmat vardır. Eğer elinizdeki maskeler az ise, o zaman bunları resimde görüldüğü gibi cam dolaplar içerisine koyabilirsiniz. Mas-

keleri hususî bir asma tertibatıyla sırlıklara asmak çok doğru olur. Bu deponun pencereleri kırmızı yağlı boya ile boyanmalı, harareti kış - yaz 20 dereceden aşağı veya yukarı olmamalıdır. Rutubet derecesi 4 - 6 arasında bulunmalıdır.

Hususî asma tertibatı.

Hususî asma tertibatının maske içersine konulması.

Eskişehirde Bay N. L.

S. 1 — Süzgeç imalâtını gösteren parçalar nereden alınır?

Cevap — Bunları Kızılay Genel Merkezine sipariş edebilirsiniz.

S. 2 — Avrupaya Kızılay tarafından sipariş edilen kurs malzemesi geldi mi?

Cevap — Bu malzeme daha gelmemiştir. Bu günlerde gelmek üzeredir.

S. 3 — Hava çekicinin kazan içerisinde çıkardığı tozlara karşı ne gibi bir toz süzgeci kullanmalı?

Cevap — Âdi toz süzgeçleri bunun için kâfi gelmez. Çünkü gözlüklerin kenarından ince tozların geçmesi imkânı vardır. Bu sebepten ötürü bu husus için maske ile gözlüğü birlikte olan koloid süzgeçli toz maskelerinden istifade etmeniz tavsiye olunur.

S. 4 — Maske cinslerini resimlerle sösteren bir katalog varmıdır ?

Cevap — Kızılay böyle bir katalog hazırlamaktadır. Toz maskelerine aid izahatı ve resimleri 153 üncü sayımızda bulabilirsiniz.

S. 5 — Tabanca boyasıyla çalışanlara ne gibi süzgeç lâzımdır?

Cevap — Tabanca boyasıyla çalışanlar için hususî bir süzgeç

Tabanca boyası ile çalışanlar için süzgeç.

vardır. Bu süzgecin bir kerre muhakkak uzvî eriticilere karşı dayanması lâzımdır. Çünkü bütün boyalar uzvî maddelerde eritilirler. Boyaları eritmek için kullanılan bütün eriticiler (meselâ terebentin, aseton, benzin, asetat damil, banzol, ksilol, vesaire) uzvî maddelerdir.

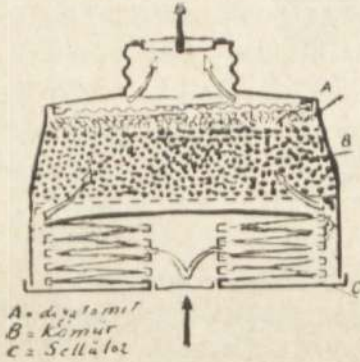
Bundan sonra asıl mesele gelir : Ufak süzgeçlerin altında küçük delikler vardır. Havaya karışan boya tanecikleri bir müddet sonra bu delikleri tıkarlar. Bunun için sırf tabanca boyası işlerinde kullanılmak üzere, altında hususî bir delik tertibatı bulunan ve bütün boya maddelerini tutan " boya süzgeçleri " vardır. Bunlardan istemeniz daha doğru olur.

Kızılay mecmuasındaki kıymetli yazılardan çok istifade edemeyiz. Birçok yenilikleri öğrendiğimizden bu hususta minnettarız.

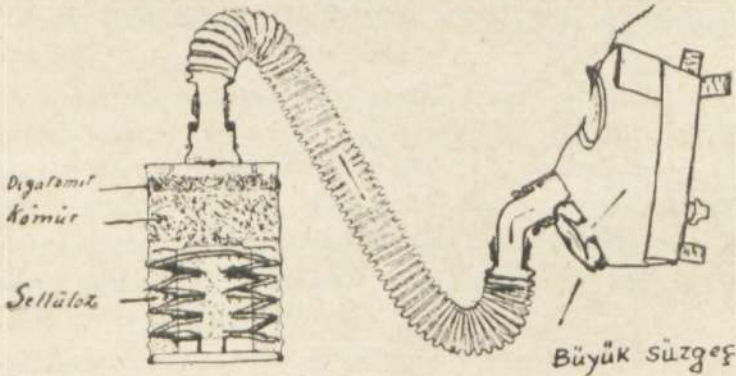
Kızılay mecmuası kadirşinashınıza teşekkür eder.

Bafrada Bay N. Ü.

S 1 — Ortanca süzgeçler de dumana karşı korur mu?

Ortanca süzgeç

Cevap — Ortanca süzgeçler de dumana karşı konur. Çünkü gerek ortanca ve gerek büyük süzgeçlerde aynı madde vardır. Aşağıdaki maktada görüldüğü gibi, iki süzgeç arasında yalnız hacim ve irtifa farkları vardır.

Büyük süzgecin hacmi ortanca süzgecin ancak iki misli olmasına rağmen, koruma kabiliyeti 4 misli daha fazladır. Zira koruma hususunda irtifain da ehemmiyeti vardır. İrtifai fazla olan süzgeçlerde gaz süzgecin ağzına gelinceye kadar süzgeçte daha fazla bir zaman kalacağından daha çok massolunur.

S. 2 — Dumana karşı koruyan madde nedir?

Cevap — Dumana karşı koyan madde sellülozdur.

**Kızılayın 60 ıncı yıldönümünde
Yurdumuzun her tarafında
yapılan merasim, söylevler
ve yazılan makaleler**

**Kızılayın Kuruluşunun
Altmışıncı Yıldönümü**

Kızılayın kuruluşunun Altmışıncı yıldönümü 25 birincikânun 1937 Cumartesi günü Yurdumuzun her tarafında büyük merasimle kutlanmıştır. Hemen her şehirde yapılan törene, hükûmet erkânı, ordu mensupları, C. H. P. Üyeleri, Esnaf teşekkülleri, İlk, Orta, Ticaret ve Sanat okulları ile Lise ve Yüksek mektepler talebesi, öğretmenler, Okullardaki Gençlik Kızılay Üyeleri, ve halkdan bir çok kimseler iştirâk etmişlerdir. Törenlerde bir çok nutuklar söylenilmiş, Kızılay ve Kızılhaçın kuruluşu tarihinden, yüksek insanî gayelerinden, şimdiye kadar yaptığı yardımlardan şükran ve takdirlerle bahsedilmiş, Sayın Halkımızın Cemiyetimize karşı sevgi ve inanları bu vesile ile de tezahür eylemiştir.

Bir çok yerlerde merasimden sonra Kızılay Merkez ve Şube idare heyetleri tarafından müsamereler, eğlenceler, çay ziyafetleri, tedansanlar tertib edilmiştir. Yurdun hemen her tarafında çıkan günlük ve haftalık gazeteler o gün çıkan nüshalarını Kızılaya tahsis etmek lûtfunda bulunmuşlar, Kızılay hakkında kıymetli makaleler yazmışlardır.

Altmışıncı yıldönümü günü Yurdumuzun her tarafında yapılmış olan merasim tafsilâtını, söylevleri, gazetelerde çıkan değerli makaleleri yerimizin azlığı yüzünden Okuyucularımıza aynen bildiremediğimiz için üzgünüz. Bunun yerine, resim kısmımızın sahifelerini yapılan merasimleri canlandıran fotoğraflarla süsleyerek sunuyoruz. Ayrıca, muhtelif gazetelerde çıkan yazılardan bir kısmını da Okuyucularımıza sunuyoruz.

Bu münasebetle kıymetli yardımlarını esirgemeyen Merkez ve

Şubelerimiz idare heyetleri ile, C. H. Partisi yönetim kurullarına, Halkevlerine, öğretmenlere, gazete idarelerine ve törende nutuk söyleyenlere şükranlarımızı arz eyleriz.

Ankarada yapılan merasim

25 Birincikânun günü Ankarada her taraf Kızılay bayrakları ile süslenmişti. Ulus meydanı ve Yenişehirdeki Atatürk Anıtı önüne çiçeklerle bezenmiş 60 ıncı yıl levhaları ve birer büyük Kızılay alâmeti konulmuştu. Belediye otobüsleri, Yenişehirdeki Kızılay Genel Merkez binası ve bahçesi Türk ve Kızılay bayrakları ile süslenmiş, bir çok yerlere vecizeler asılmıştı.

Havanın çok soğuk olmasına rağmen, saat 10,5 dan itibaren talebeler, askerî kıt'alar, Harb okulu talebesi, resmî ve hususî teşekküller mümessilleri, Yüksek ve Orta okullar talebesi Yenişehirde Emniyet meydanında toplanmağa başladılar. Merasim Genel Merkezimiz namına Bay Dr. Ragıp Tüzün tarafından verilen kısa bir söylevle başladı. Hatib bu söyleyinde Kızılayın tarihinden, büyük başarılarından bahsetti. Sulh zamanında türlü âfetlerde nasıl yardım ettiğini anlattı. Bundan sonra meydanda toplanmış olan Alay saat 12 de hareket etti.

En önde atlı polisler, Kızılayın kalplere ferahlık veren bayrağı çelenkler, Kızılay imdadı sıhhi otomobilleri, Kızılaya âid vecizeler, Kızılay Timsali, Gaz maskesi takmış ve gaz elbisesi giymiş bir askerî kıt'a, Kızılay Gaz Maske Fabrikası işçileri yürüyorlardı. Bunlardan sonra, ellerinde Türk ve Kızılay bayrakları bulunan Orta okul, Ankara Erkek Lisesi, Gazi Lisesi, Kız Lisesi, İsmetpaşa Kız Enstitüsü talebeleri, Harb okulu ve bandusu, Ticaret Lisesi, Sanat okulu, Gazi Terbiye Enstitüsü, Yüksek Ziraat Enstitüsü ve diğer yüksek mektepler talebesi, Jandarma kıt'ası, Kızılay âzaları ve halkdan bir çok kimseler yürüyorlardı. Başda bando olan Alay, Atatürk bulvarı, Cumhuriyet caddesi, Samanpazarı alanı ve Anafartalar yolu ile Ulus meydanına geldi.

Alayda bilhassa gözleri çeken bir manzara vardı: bu, resim kısmımıza fotoğrafını koyduğumuz, açık bir otomobil üzerinde yaralı bir asker ve onun yarasını saran bir Kızılay Hastabakıcı Hemşiresi idi. Bu mücessem tablo Kızılayın temiz ve asil gayesini tebarüz ettiriyordu. Talebelerin ellerinde taşıdıkları yüzlerce Türk

KIZILAY MECMUASI

ve Kızılay bayrağı insana ayrıca bir sevinç ve inan hissi veriyordu.

Alay Ulus meydanına gelince süel kıt'alar ve okullular kendilerine gösterilen yerleri intizamla aldılar. Âbideye Kızılay Genel Merkezi, Gençlik Kızılay Kurumu, Kızılay Ankara Merkezi, Kızılay Gaz Maske Fabrikası, Harb okulu ve diğer teşekküller namına çelenkler konuldu. Bu sırada Harb Okulu bandosunun çaldığı istiklâl marşı saygı ile dinlenildi.

Marşdan sonra, Harb Okulu talebesinden Burhan Cahid Kılıç gür sesi ile heyecanlı bir söylev vererek çok alkışlandı. Burhan Cahid Kılıç nutkunda Cumhuriyeti selâmladı, Kızılayın 60 ıncı yıldönümünü kutladı, Ulus, namus ve istiklâl uğrunda can veren şehid babalarımızın ruhunu hürmetle andı. Kızılaya hitaben dediki:

“Seni; yeri, suyu, ufkı ateşden birer cehenneme dönen Kafkaslar, Çanakkaleler, Sakaryalar herkesden iyi tanır..”

Bundan sonra söz alan Kız Lisesi talebesinden Ulviye Özbek, Kızılayın önemini tebarüz ettirdi.

En sonra, Gazi Terbiye Enstitüsünden Selim Duru heyecanlı bir söylev verdi, çok alkışlandı. Bütün meydanı dolduran binlerce halk ve mekteplilerin iştirakile söylenilen Onuncu yıl marşından sonra alay dağıldı.

Gece Kızılay Genel Merkez binası ve bahçesi, Orduevi önündeki Atatürk anıtı, Ulus meydanındaki Zafer Âbidesi elektriklerle donanmıştı.

60 ıncı yıldönümü münasebetile saat 17 de Ankara Palasda bir çay ziyafeti verildi. Çayda; Kamutay Başkanı Sayın Bay Abdülhalik Renda, Sayın Başvekil Bay Celâl Bayar, Dahiliye vekili ve C. H. P. Genel Sekreteri Bay Şükrü Kaya, Kültür Bakanı Bay Saffet Arıkan, Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekili Bay Dr. Hulûsi Alataş, Gümrük ve İnhisarlar Vekili Bay Râna Tarhan, Adliye Vekili Bay Şükrü Saraçoğlu, birçok Mebuslar, Vekâletler Müsteşarları ve ileri gelenleri, Kızılay Genel Merkezi âzaları ve Kızılay mensupları bulundular. Kızılay Cemiyeti İkinci Reisi Trabzon Meb'usu Bay Hasan Saka bir nutuk söylediler. Nutuktan sonra davetliler büfede ikram edildiler.

Bay Hasan Saka'nın nutkunu aynen aşağıya yazıyoruz.

“— Sayın Reisimiz, Muhterem Başvekilimiz,

Altmış yaşını bitiren Türkiye Kızılay Cemiyeti Umumi Merkezi namına cümlemenizi selâmlamakla büyük sevinç duyarım.

Geçen asrın son yarısı başlarında, Avrupa harb sahnelerini ve bilhassa cephe gerilerinin arzettiği feci manzaraları, yaralı ve esirlerin maruz kaldıkları nihayetsiz ızdırabları bizzat görerek vicdanları sızlayan (Henry Dunant) ve arkadaşları gibi birkaç büyük kalbli insanın, hayırhahlık teşebbüslerinden doğan Kızılay ve Kızıhaç ülküsü o zamandanberi her memlekette yetişen mütefekkirlerin müşterek ve şuurlu çalışmaları sayesinde bugün artık çok faydalı ve beynelmilel bir teşekkülün remzi olarak bütün dünyaya kol budak sarmış bulunmaktadır.

Kızılay Kurucularını anış

Kızılay ve Kızıhaç manzumesinin hâricte ve bizdeki tarihçesi hakkında uzun tafsîlâtla sabrınızı tüketmek istemem. Yalnız, bu insanî düşüncelerin Avrupa memleketlerindeki tezahürlerinden mülhem olarak eski sultanlar idaresinin her türlü cebir ve şiddetine ve cemiyet ismi altındaki bütün teşekküllere olan düşmanlığına rağmen, memleketimizde de bu mefkûreyi yaratmağa ve Kızılay (Hilâli Ahmer) ismi altında bir cemiyet kurmağa çalışan ve muvaffak olan, Avrupadaki eşleri kadar büyük kalbli insanları; burada hayırla yadetteği bir vazife telâkki ederim. Bunlar arasında bilhassa Faik Dellâsuda, Dr. Hacı Arif, Dr. Salih ve Serviçen isimleri Kızılay tarihinin en parlak sahifelerini işgale bihakkın lâyük olmuşlardır.

Hamid devrinde

Abdülhamid saltanatının en karanlık devrinde, memlekete ve insanlığa yarayan bütün hayırlı mefkûrelere harb açmış olan bu istibdat altında, isimlerini hürmetle yadettiğim bu, insanlar, Cemiyet hakkında tatbik edilen en şiddetli ve zalimane tedbirler karşısında fütura ve ye'se kapılmıyarak sırası gelince yeniden faaliyete geçmek ümidini bir ân bile terketmemişler ve şahıslarına karşı yapılan her türlü tazyiklere rağmen kendi namlarına bankalarda sakladıkları (oldukça büyük mikdara balığ olan) Cemiyet sermayesini zamanında ortaya çıkararak, meşrutiyetten sonra, yeniden faaliyete geçen Cemiyet heyetine teslim etmişlerdir.

Meşrutiyette Kızılay

Bu suretle ikinci defa hayata kavuşan Kızılay (Hilâli Ahmer)

Cemiyeti, birbirini takib eden harb gaileleri içinde şefkatli elini her ıztırab çeken yurddaşına ve hatta düşmanlara bile uzatarak İtalyan ve Balkan harbleriyle büyük harbde ve istiklâl mücadelesinde büyük Milletimizin teberruatından hasıl olan milyonlarca liralık yardımlarile uhdesine düşen insanî vazifesini en büyük bir gayretle ifaya koşturmuştur.

Cumhuriyette Kızılay

Bütün dünyadaki eşit Cemiyetlerin gıptalı takdirlerini taşıyan bu hizmetlere rağmen Türkiye Kızılay Cemiyeti en büyük inkişafını ve hayatının en parlak ânlarını Büyük Önderimiz ATATÜRK'ün yarattığı Cumhuriyet devrinde yaşamakta olduğunu, burada şükranla yad etmek, yapılmasıyle iftihar edilecek bir borçtur.

Kızılayın dünyadaki yeri

Evet, Kızılay adı ve mevkii ancak Cumhuriyet devrinde işti-râk ettiğimiz beynelmilel mukavelelerle resmî bir surette tanınmıştır. Bu hayır ve şefkat müessesemiz bugün dünyadaki Kızılağ ve Kızılay âilesi arasında temelinin kuvveti, teşekkülün genişliği ve şûmulü ve, bilhassa Sayın Hükümetimizden daima gördüğü büyük yardım tezahüratı ile her yerde nümune ve misal olarak gösterilen takdire lâyık bir heyet halinde arzı vücud etmektedir. Yurddaşlarımızın daima tezahür eden büyük ve tükenmez itimad ve muhabbetiyle de iftihar duymaktadır. Kızılay Cemiyeti bu takdirlere ve bu itimad ve sevgiye lâyık olduğunu isbat için mütemadiyen çalışmaktan geri durmuyor.

4,5 milyonluk yardım

Cumhuriyet idaresi sayesinde memleketin kavuştuğu sulh ve refah devresi içinde, yurduumuzun muhtelif köşelerinde zaman zaman acıklı neticelerile karşılaşmış tabii âfetlerin karşısında ıztırab çeken yurddaşlarına Kızılay Cemiyetinin yapabildiği yardımın dört buçuk milyon liraya balığ olduğunu söylersem bu hizmetin derecesi hakkında bir fikir vermiş olurum zannederim.

Bunun haricinde, Kızılay Cemiyeti, muhtemel bir harb zamanında uhdesine düşen vazifelerini evvelkilerinden daha mükemmel bir surette yapabilmek için lâzımgelen bütün vasıtaları hazırla-

makta ve bu suretle Yüksek Hâmisi ATATÜRK'ün ve büyük milletin teveccüh ve itimadını kazanmağa çalışmaktadır.

Atatürk'e ve büyüklere şükran

Türkiye Kızılay Cemiyeti, Umumi Merkezi, altmışıncı yıldönümü vesilesile de, bütün mevcudiyetini borçlu olduğu Ulu Türk Milletine ve Büyük Önderimiz ATATÜRK'e ve burada hazır bulunan Sayın Devlet adamlarımıza en derin ve samimi şükran ve saygılarını sunarken, şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da Yurddaşların daima hayrına matuf işlerinde, kıymetli yardımlarını Kızılaydan esirgememelerini bütün mianet ve hürmetleriyle rica ve istirham eyler.,

İstanbul'da Yapılan Merasim

Cemiyetimizin altmışıncı yıl dönümü İstanbul'da da pek parlak merasimle kutlanmıştır. Bu münasebetle şehrin bir çok yerleri Türk ve Kızılay payrakları ile, Kızılaya ait vecizelerle süslenmiştir.

Saat 14 de, Üniversite talebeleri, Kızılay Hastabakıcı Hemşireler Okulu, Yedek Subay Okulu, Kuleli Süel Lisesi, Deniz Lisesi, İlk ve Orta Okullar talebesi ve Gençlik Kızılay Üyeleri, Kızılay Üyeleri ve halktan bir çok kimseler Bayazıt meydanında toplanmışlardır.

Merasime İstiklâl Marşı ile başlanılmış ve bunu söylevler takip etmiştir. Hatibler söylevlerinde Kızılayın ve Kızılhaçın tarihçesinden, insanlığa yaptığı sayısız hizmetlerden şükranla bahsetmişlerdir.

Bundan sonra alay hareket etmiş, Divanyolu, Ankara caddesi, Köprü, Şişhane yokuşu ve İstiklâl caddesi yoluyla Taksim meydanına gelinmiştir. Alay köprüden geçerken limanda bulunan ve tamamen donatılmış olan vapurlar düdük çalarak merasime iştirâk etmişlerdir.

Taksimde Âbideye çelenkler konulmuş, nutuklar irad edilmiştir. Bu münasebetle C. H. Partisi ve Halkevlerinde toplantılar yapılmıştır. Bilhassa Beyoğlu, Eminönü ve Beşiktaş merkez ve nahiye

Kızılay Şubelerinde muhtelif konferanslar, Halkevlerinde konserler müsamereler verilmiş ve halkımızın Kızılaya karşı rabitaları kuvvetlendirilmiştir.

Sivasta yapılan merasim

Sivasta Birincikânunun 25 inci günü her taraf bayraklar ve vecizelerle süslenmiştir. Okullardaki talebeler ve Gençlik Kızılay üyeleri saat 13 den itibaren Cumhuriyet alanında kendilerine gösterilen yerleri almağa başlamışlardır. Meydanda, başta Vali Bay N. Toker, Tüm Komutanı General Hakkı, Subaylar, hükûmet memurları, askerler ve kalabalık bir halk kütlesi önünde saat 14,5 da merasime başlanmıştır.

Sanatlarevi Bandosunun çaldığı istiklâl marşından sonra, Kızılay Merkezi Başkanı Bay Kâzım Akdeniz Kızılayın tarihçesini ve sosyal hayatımızdaki önemini açık bir lisanla anlatmış, Gençlik Kızılay Kolları adına istiklâl Okulu Öğretmenlerinden Bayan R. Şeker güzel bir söylev vermiştir. Söylevleri müteakip bütün halk ve mekteplilerin iştirakile Cümhuriyetin 10 uncu yıl marşı söylenmiştir.

Bunlardan sonra geçit resmî başlamış, mektepliler ellerinde bayraklar Kızılaya ait vecizeler sembollerle Vali ve Komutanın önünden muntazam bir yürüyüşle geçmişler, halkın candan tezahürleriyle alkışlanmışlardır.

Giresunda yapılan merasim

25 Birincikânun günü Giresunda her taraf bayraklar ve vecizeler ile süslenmiştir. Talebeler caddelerde tezahürat yaparak Cumhuriyet meydanına ve Belediye önüne gelmişler, havanın müsait olmamasından dolayı salona geçilerek merasim yapılmıştır. Törende Hükûmet ve Ordu mensupları, resmî ve hususî teşekküller âzaları, talebeler ve kalabalık bir halk kütlesi bulunmuştur.

Saygı ile dinlenen istiklâl marşından sonra, vilâyet daimî encümeni ve Cemiyetimizin Fâhir Âzası Bay Osman Fikret Topallı, Kızılayın insanlığa yaptığı hizmetleri anlatmış, bundan sonra Yeşil Giresun Okulundan Gülseren, Orta Okuldan Kemâl, Necatibey Okulundan

Reşad, İsmetpaşa Okulundan Sebahat güzel ve canlı birer hitabede bulunarak; Kızılayın, Kızılhaçın yüksek insani gayelerini, hizmetlerini anlatmışlardır.

Nutuklardan sonra büyüklerimize saygı ve sevgi telgrafları çekilmiştir.

Samsun'daki Merasim

Samsun'da Kızılayın kuruluşunun 60 ıncı yıl dönümü havanın yağmurlu ve soğuk olmasından dolayı Halkevi salonunda kutlanmıştır.

Saat 14 de Vali, Parti üyeleri ve memurlar, halktan bir çok kimseler Halkevine gelmişlerdir. İlk, orta, tecim okulları, lisenin Gençlik Kızılay üyeleri ellerinde Kızılay bayrakları ve vecizeler olduğu halde salonda yer almışlardır. Askerî bandonun çaldığı İstiklâl marşından sonra Kızılay Merkezi Başkanı Bay Osman Nuri Kızılay hakkında alâka ile dinlenen güzel bir söylev vermiştir.

Bundan sonra, Öğretmen Bayan Subhiye, orta okul ve liseden birer talebe nutuklar söylemişler, Kızılayın yurda hizmetlerini anlatmışlardır. Törene, halkın arzusu üzerine üç defa tekrarlanan 10 cu yıl marşı ile nihayet verilmiştir.

Merasimden sonra Kızılay Merkezi Üyeleri ile Gençlik Kızılay kurulları parka giderek Büyük Atatürk anıtına çelenkler koymuşlardır.

Kızılayın 60 ıncı yıldönümü münasebetiyle Yurdun muhtelif yerlerinde çıkan gazetelerden bazılarının Kızılaya âid makalelerini aynen aşağıya yazıyoruz :

Erzurumda çıkan Doğu gazetesinin 25 birincikânun tarihli nüshasında Bay Cihad BÂRAN'ın makalesi:

Kızılay

Memleketimizde hiçbir müessese yoktur ki arkasına baktığı zaman Kızılay kadar şerefi ve onun kadar güzel bir mazi sahibi olsun, ve yine memleketimizde hiçbir müessese yoktur ki, Kızılay kadar hürmet ve muhabbet toplamış bulunsun.

Umumî Harp günlerini hatırlarız. O kara ve sıkıntılı devrelerde beyaz bir şerit üzerinde Al Hilâlimizi gördüğümüz zaman minnettarlık hislerimizin ayaklandığını duyardık. Harp mi, felâket mi var? Düşman topları ağızlarından yanar alâvlar saçarak memleketin sinesinde yaralar mı açıyor? İşte orada Kızılayı bulursunuz. Narin ince parmaklı bir hemşire size en büyük kederleri unutturur. Cep-heden yaralı dönerseniz onun sıcak ve şefkatli gözleri size cesaret ve kudret aşılar. Allah göstermesin, yurdumuzda zelzele olmasın. Fakat bir kere oldu mu, sizi en evvel yine Kızılay düşünür. Felâketimizin büyüklüğünü o azaltmağa uğraşır, Üşüyorsanız mah-rukut verir, açsanız yemek dağıtır, yatacak yeriniz yoksa size sıcak yatak temin eder. Memleketinizde kuraklık olmasın... Öğütecek buğdayınız kalmadıysa Kızılay ne yapar yapar, sizi bu dertten kurtarır. Ve tabiatın esirgediği nimeti size bahşeder.

Yurdunuzu su mu bastı? Yine bulunduğunuz müşkül mevkiden evvelâ sizi kurtarmağa gelen Kızılaydır.

Kızılay karagün dostudur. Ve hiçbir tefrik yapmadan, tam altmış senedenberi vatandaşların en dertli zamanlarında yardımlarına koşmuştur.

Kızılay, ancak Cumhuriyet devrinde lâıyk olduğu yardımı görmüş, ve Cumhuriyet devrinde yapacağı vâsi yardım teşkilâtı için hazırlanmıştır.

Kızılay milletin kurduğu ve milletin yaşamasını istediği bir müessesedir ve çalışabilmek için bütün kudretini milletin himayesinden almaktadır.

KIZILAY MECMUASI

60 Senedenberi büyük bir gayretle dertlinin dermanını bulmak için uğraşan Kızılay, gün geçtikçe milletin kalbinde daha iyi yer etmektedir. Her geçen gün bu kıymetli müessesemizin biraz daha kuvvetlendiğini ve biraz daha fazla sevildiğini bize göstermektedir. 60 Yıl zarfında dindirdiği elemelerle bihakkın iftihar edebilecek olan bu müessese, mütevazı ve sessiz çalışmasıyla, vatana kim bilir kaç ocak ve kaç yuva kazandırmıştır?

Bugün Kızılay 50 inci yıldönümünde, onun başardığı işleri gözönüne getirelim ve milletin yaralarını saran bu güzel Kurumun önünde hürmetle eğilelim.

Kızılay karagün dostudur ve hayatta aydın günleri karalarının takip ettiğini çok görmüşüzdür. İşte o kara günlerde yaralarımızın üzerinde acılarımızı dindirerek dolaşacak el Kızılayın elidir. Tabii biz o ele hürmet eder, onu o günlerde üzerimizden eksik etmemek için bugünden hazırlanırsak. „

Denizli Gazetesinin 30 Birincikânun 1937 tarihli nüshasında çıkan Bay G. ŞARMAN'ın makalesi.

Kızılay

“Kızılayın 60 ncı yıl dönümünü geçen Cumartesi günü kutladık. Acı görenlere yardım insanlık borcu olduğunu bir kere daha andık.

Kızılay; insanların bir birine yardım esası üzerine kurulmuştur.

Kızılay; selden, yangından, yer sarsıntısından ve harpten acı görmüş, yersiz ve yurtsuz kalmış, bakıma muhtaç bir hale gelmiş olan insan kütleleriyle bu gibi ve benzeri acılardan müteessir olmuş ferdilere şefkat kucağını açmış ve yardım etmekte bulunmuştur.

Bu Kurum ve bu Kurumun başarmakta bulunduğu ödev, dinsel ve insel kurallardan mülhemdir. Çok önemlidir. Bütün Ulus ve beşeriyet bu Kurumun tabii üyesidir. Ferdî yardımlar yukarıda söylediğimiz acılara düşen, tutulan kardeşlerimizin yarasına merhem olamaz.

Bunun için ferdî yardımları bir araya toplamak lâzımdır. Bu suretle verenlere müessir olmaz. Verilenlere fayda temin etmiş olur.

Meşhur atalar sözü vardır. Damlaya, damlaya göl olur. Küçük cılız iplerin bir araya gelmesinden hasıl olan halat, azgın dalgalara tutulan gemileri zaptedecek bir kuvvet kesbeder. Bunun gibi ulusun, fertlerin küçük veritleri de bir araya toplanmak suretile felâketler gören, kardeşlerinin yardımlarına muhtaç bir duruma gelen insanlara büyük yardımlar temin eder. Bu veritlerin toplangıç yeri Kızılaydır.

Kızılayın insanlara, insanlığa yapmış olduğu iyilikleri, yardımları saymakla tükenmez. Geçen bir çok felâketleri hatırlamak Kızılayın o yerlerde yapmış olduğu insani hareketleri gözümüz önünde canlandırmaya kâfidir.

Bir çok yetimleri, felâket görmüş, çırıl çıplak kalmış insanları yediren, giyindiren ve yaralarını saran, hastalarına bakan velhasıl acı ateşleri içinde kıvrım kıvrım kıvrıran zavallılara reha ve yardım elini uzatan Kızılaya ferdi yardımlarımızı, veritlerimizi unutmamalıyız, Kızılaya ne verebileceksek onu yıllık veya aylık, muntazaman ödemeyi kendimize borç bilmeliyiz. Ve Kızılay bütçesini her yıl kabartmaya gayret etmeliyiz.

Bizim şahsî bütçemizde hayır Cemiyetlerine yardım faslı daimî ve ihtiyacı tabiiyemiz olarak mevcut bulunmalıdır. Türkün hamaseti kadar hamiyeti de evrensel bir üne maliktir.

İşte bu hamiyeti yerine getirmek hepimizin borcudur.

Yurttaş: Kızılay daima hatırında olsun. Onu yardımlarınla kuvvetlendirmeyi unutma.,,

Bursa Gazetesinin 25 Birincikânun 937 tarihli nüshasında çıkan Bay Namdar Rahmi KARATAY'ın makalesi.

İnsanlık Şuuru ve Kızılay

Cemiyet tarlasında zekâ tohumunun filizlenip çiçeklenmeğe başladığı ilk medeniyet fecrindenberi adem oğlunu bizzat kendi kendisine hayran bırakacak ne büyük inkişaf lar oldu.

Başlangıçta pek cılız ve manasız bir görünüşü olduğuna şüphe olmayan bu tohumdan bütün dünyayı kaplayan ulu baubaplar türedi. Kökü insan kafasında olan bu acaip Tuba ağacının yeşerdiği ve yeşerttiği yerlere medeniyet ülkeleri adı verilir. Bu bayat dünya yer yer böyle nice medeniyet tubalarının yeşerdiğini, göz yine

yer yer esen insan ihtiraslarının ve hodgâmlıklarının kurutucu rüzgârlarıyla bu güzelim ormanlar, parklar yandılar, kurudular gittiler.

Beşeriyetin zekâsı, hırsı, kini, hodgâmlığı, gururu, şerefi, vakarı ahlâkı.. Nesi varsa hepsi faaliyete geçmiş, bu âlemin dört bir tarafında gözlerimizi kamaştıran harikaları yaratmıştır. Bu yer yuvarlağını çelik kuşaklar gibi çenberleyen şimendiferler, denizlerde efsane âleminin devleri gibi dolaşan vapurlar, zırhlılar, hayalin zümrüdü ankasını istihfaf edercesine gökleri yarıp giden uçaklar.. Hep insan zekâsının eseridir.

Eski zamanlardaki ücretli posta tatarlarının vazifesini tabiatın esir, elektrik, ziya gibi ele avuca sığmayan kudretlerine gördüren telgraf, telefon, radyo.. İlh gibi müesseseler hep insan zekâsının eseridir.

Fabrikalar, kimyahaneler, Lâboratuvarlar, kütüphaneler, matbaalar, gazeteler.. Hep insan zekâsının eseridir. Tarihi ve coğrafyayı dolduran büyük zaferler, büyük imparatorluklar, büyük devrimler.. İnsan hırsının, insan kininin, insan hodgâmlığının, insan zekâsının eserleridir.

Medeniyetler ve asırlar, insan zekâsının bu hayâle sığmayan büyük eserleri, büyük keşifleri, büyük zaferleriyle öğünebilirler.. Evet, hiç şüphe yok ki, zekâ maddeyi yağurmuş avucunun içine almış ve bu haşin ve serkeş tabiatı yumuşak bir balmumu gibi oynamaya başlamıştır.

Fakat on dokuzuncu asır son yarısının, bütün bu harikalardan daha üstün, daha şerefli, daha ziyade insanlığa has olarak yarattığı bir müessese vardır ki, insanlık tarihi için ebedî olarak öğrenmeğe değer.

Bu kurumun adı: “ Kızılay ” dır. Medeniyet alanlarını, beşeriyet tarihlerini dolduran bütün yüksek eserler sadece zekânın, ihtirasın, korunmak ve yaşamak gibi inîratçı ve hayvanlarla müşterek meyillerin mahsulüdür.

Halbuki “ Kızılay ” insan şefkatinin, insan merhametinin, insan sempatisinin, daha kısa bir tabirle, insanlardaki insanlık duygusunun mahsulüdür.

İnsanların diğer insanlara karşı üstünlük duygusu, kini, hırsı, gururu, menfaati onları hareket ettiren, koşturan, çarpıştıran âmillerdir ki, çoğu hayvanlarla müşterek olan meyillerin, sevki tabii-lerin kaynaklarından gelmektedir.

Zekâmız bu enstektlerimizin yetişmediği yerlerde yeni intibak yolları aramış, bulmuş ve böylece keşifler, icatlar, medeniyetler meydana gelmiştir.

Fakat insanların elemeleri, ıztırapları, felâketleri karşısında sızlayan insan ruhunun yarattığı, organlaştırdığı " Kızılay ", denilebilir ki, insanlık realitesinin yarattığı tamamen insani ilk kurumdur.

Zekâ tohumu ilk meyvalarını vermek için beşeriyet kervanının ilk konaktan uzun uzadıya ayrılmasını beklememiştir. Hırsların kinlerin, rekabetlerin kamçısı hemen onu harekete getirmiş ve inkişaf ettirmiştir. Fakat insanların insanlıklarını idrak ederek maşerî bir şefkat ve yardım duygusunun ilk ışığını sezebilmeleri ve böyle tamamile hasbî ve özgeci bir kurumu meydana getirebilmeleri için yüzlerce ve yüzlerce asır beklemeler lâzım gelmiştir.

Ordular, toplar, tüfekler, tanklar, uçaklar.. Cemiyetlerin korunma, yaşama ve şerefini yaşatma meyillerinin meydana getirdiği kurumlardır. Her fertte mevcut olan bu duygu ve meyillerin cemiyet halinde daha genel bir şekilde belirmesi tabiidir. Fakat biliyoruz ki fertlerde merhamet, şefkat, muhabbet ve âlicenaplık duygu ve meyilleri de vardır. Bunlar umumî bir terimle " insanlık duygusu ", dediğimiz şeylerdir ve moral bakımından insanlara hakikî asaletini ve üstünlüğünü veren de bu duygulardır.

İşte " Kızılay ", bu insanlık duygularının maşerileşerek şuurlu bir hale gelmesinden ve organlaşmasından doğan bir kurumdur. Bu itibarla ki insanlığa hakikî asaletini ve üstünlüğünü veren bir teşekkül olmak gerektir.

Son zamanlarda bütün dünya dillerine çevirilerek bir hayli önemli fikir hareketlerine sebep olan " insan, bu muamma ", adlı kitapta müellifi Doktor Karel, maddi tekâmül yanında insanlığın manevî bozukluğunu ve geriliğini ehemmiyetle göz önüne koyuyor ve diyor ki:

" Ne bülözlerin bünyesini keşfetmek için büyük teleskoplar, daha sür'atli vapurlar, daha rahat otomobiller, daha ucuz radyolar inşasile uğraşacak yerde, bizzat kendimizle uğraşmak çok daha iyi olurdu. Uçaklar bizi bir kaç saatte Avrupaya ve Çine naklederlerse hangi hakikî terakkî meydana gelmiş olur. İnsanlar faydası olmayan şeylerden gittikçe daha fazlasını sarf ve istihlâk etsinler diye durmadan istihsalâtı arttırmak zaruri midir? Bize ahlâkiyeti, zekâyı, sıhhati, asabî muvazeneyi emniyeti ve sulhü

getiren şimik, fizik, mekanik ilimler değildir. „ Muazzam bir teknik medeniyetin içine dalmış olan bu Amerikalı doktorun belki bu baş döndürücü tekniğe karşı bir reaksiyon mahiyetinde olan bu fikirlerindeki mantığı münakaşa edecek değiliz. Yalnız bizim idrâk ettiğimiz bir hakikat vardır ki bütün bu maddî hercümerç arasında insanlık kendini aramak, kendini bulmak ihtiyacını şiddetle duymağa başlamıştır.

Gün geçtikçe, tarih takviminden yüz yılların yaprakları birer birer çevrildikçe durup dinlenmiyen bir ilerleme, bir gelişme var. Medeniyet ilerliyor; ilim ilerliyor, sanat ilerliyor, teknik ilerliyor, ilerliyor, maddî imkânlar ilerliyor. Fakat buna karşılık insan ruhu ve insanlık ruhu aynı nisbette ilerliyor mu?

Bütün maddî varlığımıza, bütün hayvanlığımıza, hodgâmlığımıza ve menfaatperestliğimize, ellerimize, kanlarımıza, sınırlarımıza ve 19 uncu asır diplomasisindeki egoizme ve yırtıcılığa meşru bir temel veren Darwinizm felsefesine rağmen, hiç inkâr edilemez ki içimizde bütün aldatıcı şekillerinden tecrit edildikten sonra da en son tahlilde bize insan olduğumuzu duyuran bir parıltı, pek zayıf, pek sönük bile olsa, yine şuurumuzda kendini hissettirmekten kalmayan bir ışık görüyoruz.

Eğer kayvanlığımızın sar'aları, ihtiraslarımızın fırtınaları ruhumuzun atmosferini bulandırmamışsa bu ışık bize kendini daha açık ve berrak bir şekilde hissettirecektir.

Niçin beşeriyet şimdiye kadar her ferdin ruhunda yanan bu ışığı standardize edememiş, niçin bunu organlaştıramamış?

Niçin her türlü maddî ve hayvani endişe ve ihtirasların üstünde olan bu maveraî ışıklardan asırlarca ve asırlarca evvel Kızılaylar doğmamış?

İnsanlığın en yüksek bir tekâmülü olduğu için bu oluşun böyle uzun bir (Süblimasyon = ağız) dan sonra meydana geldiğini kabul etmeğe mantık bizi zorlayacaktır.

Düşünülebilir ki insanların primatlardan ayrılarak başlıbaşına hakim bir mevki teşkil edebilecek zekâ seviyesini bulmaları için beşer denilen mahlûkun nasıl uzun asırlar ve devirler geçirmesi lâzım geldiyse, insanlığın da medeniyet tarihinde inanlık şuurunu severek " Kızılay „ " Kızılhaç „ yaratabilmesi için yirminci asırlara kadar gelmesi icabetmiştir.

Lâzım gelirken artık bu insanlık duygusunun da geniş mikyasta

teşkilâtları yapılsın, yalnız maddenin ve istihsalin değil, insani şefkatin de kartelleri, tröstleri kurulsun ve bunların hepsi de "Kızılay," in insanlık bayrağı altında taplansın!

Çünkü (Kızılay) insanlığa hakiki üstünlüğünü veren yegâne bir kurumdur. Hiç bir şeref ve imtiyaz üstünlüğü, hiç bir hodgâmane gaye ve menfaat gözetmeden duyulabilecek yüksek insanlık duygusu ancak " Kızılay „ da temessül eder.

" Kızılay „ muhtarip insanlığın siyanet meleğidir. Harp meydanlarında insan zekâ ve ihtirasının kırıp ezdiği canlar üzerine " Kızılay „ şefkat kanadını açar.

Yüyük yangınların ortaya perişan bir şekilde attığı biçare insanların karşısında " Kızılay „ insanlığın yanan kalbi gibi himayekâr bir muhabbetle görünür.

Yıkıcı sellerin, ocaklar batırıcı yer depremlerinin aç, sefil ve eli böğründe bıraktığı insanların yardımına, çarpan kalbile " Kızılay „ koşar.

Hasılı her nerede insanlığın üzerine bir yıkım, bir felâket gelirse " Kızılay „ orada sızlayan bir ruh gibi bir şefkat ve siyanet meleği gibi görülür. " Kızılay „ insanlığın, yine insanlar için garazsız ve ivazsız olarak yanan yüreği, çarpan kalbi, sızlayan ruhudur.

" Kızılay „ şimdilik bütün Türkleri, ileride bütün insanlığı altında toplayan bir tesanüt bayrağı olmalıdır. „

Hızır Kızılay^[*]

*En yoksul zamanında, en kederli ânında,
Yetişen kimdir? desen; eskiler : Hızır bay der..
Altmış yıl kucak açtı, vatanın her yanında;
Bu gün, kime sorarsan: Bu hızır Kızılay! der...*

S. K. K.

Küçükken ninem anlatırdı... Bir varmış bir yokmuş... Çok fakir bir karı koca varmış; bir gün ocak başında soğuktan titreşirlerken Ah, hızır yetişse de bizi şu fakirlikten kurtarsa demişler... Hızır gelmiş, üç şey dileyin benden demiş... v. s.

Bu gün artık o boş inanışlar kalmadı. Yerine öz inanlar geldi. Şimdi her an canlı bir eserine, yerinde kerametlerine şahit olduğumuz Kızılay her kesin dilinde ve kalbindedir. Ona güvenmeyen yoktur. Eskilerin hızıra inardıkları kadar kuvvetle ona inanıyoruz. O her an, her yerde, her felâkette bir hızır gibi yetişerek bizi bu kötü vaziyetten koruyacak yegâne müessesesidir.

Bu inani 60 yıldır yaptığı ve yapmakta olduğu hayırlı işlerden alıyoruz. Her yoklukta o daima var oldu ve var olacak...

Kızılay bir karagün dostudur. İyi günlerimizde bu karagün dostumuzun elini sıkı sıkı tutarak, bize her zaman yardım edebilmesi için onu yaşatmağa çalışmak borcumuzdur. Onun ne kadar hayırlı bir kurum olduğunu her gün dinleyegeldiğimiz bir sürüsermüviştten anlarız. İşte bir kaçı:..

Muhacir teyze anlatıyor :

— Ah evlâdım, ne iyi ettin de aklıma getirdim, biraz olsun o eski günlerimi düşündürdün bana. Balkan harbinden sonraydı. Tırnava Türkleri muhacir olmuştu. Bende iki yavrum ve babam ile aralarında idim. Edirneye gelince ne yiyeceğimiz kalmıştı ne paramız. Bütün muhacirler de bizim halimizdeydi. Kendimizden vaz geçtik, eteklerimize sarılan yavrularımız için iki lokma kuru ekmeğe neler veriyorduk.. En pahalı, değerli eşyalarımızı bir ekmeğe değişiyorduk. Bereket versin ki o senin Kızılay dediği ha-

[*] Bursa gazetesinden.

yır sever ihtiyara.. Hızır gibi yetişti de hepimizi kurtardı. Bu kasabaya kadar bizi o getirdi, yerleştirdi. 60 yaşına mı girdi. allah daha uzun ömürler versin o adamcıgaza...

İhtiyar Osman çavuş anlatıyor...

— Ucuz kurtulduk o günlerden oğull. Ne idi o, tam on sene hep vuruştuktu; Balkan harbi, Seferberlik; İstiklâl muharebesi, tam on sene.. Dile kolay bu. Gençliğimiz cephelede geçti. Yedi düvelle çarpıştıktı.. Ne dersin beş yerimden yara aldım da ölmedim yine.. Vurulur düşerdim, az sonra, kar gibi beyaz, temiz çarşafklar arasında alnı Kızılaylı tatlı bakışlı bir hasta bakıcının yanında kendime gelirdim. Bir kaç gün onlara müsafir kalırdım. Bana çok güzel bakarlardı. Sonra yine vuruşmaya koşardım, Ölmedimse, bunu Kızılaya borçluyum, O her yerde her tarafta bana hızır gibi yetişirdi, sayesinde sağım şimdi ve bu güzel günleri, görebiliyorum...

Yeni gelen Kaymakam anlattı:

— Adanada Ayazlar Nahiyesinde Müdürdüm. Güzel günler gelip geçiyordu. Hiç ummadığımız bir zamanda;.. Çok şiddetli yağmurlar yağdı, her tarafı su bastı. Köy su içinde kalmış şeker gibi eriyiverdi. Evler, tarlalar, ağaçlar hepsi suya daldı. At, araba, sürü davar hiç bir şey kurtulmadı. Yuvalarımız yıkıldı. İnsan, eşya birbirine girdi. Boğulan boğuldu; kurtulanları, aç evsiz parasız en doğrusu hiç bir şeysiz kaldı. Biz o zaman çoktan dünyadan ümidimizi kesmiştik.. Artık ne hızır ne bir şey bizi koruyamaz, kurtaramaz diyorduk. Lâkin çok geçmeden Kızılay denen o sahici hızır bize kocağını açtı, yiyecek yolladı. Hastaları taşıdı, ev yaptı, para dağıttı, doyurdu, geydirdi. Bize hiç duyurmadan o acı ve felâketli günleri şefkatli eli ile sildi götürdü. Yaramıza merhem oldu. Ve biz hiç birşey olmamış gibi bu korkunç rüyadan uyandık....

İşte Hızır Kızılay budur. Böyle yaptı, böyle yapar, ve böyle yapacak. Eski hızır bir varmış, bir yokmuş idi. Bu hızır daima var ve var olacak...

Salâhattin Karakayan

K I Z I L A Y

*Gecenin arasında, yol kaybeden insana,
Nasıl, gökte bir yıldız, oluyorsa bir rehber.
" KIZILAY „ da parlayan, ışığını her yana,
Göklerdeki ay gibi Türkün yurduna serper...*

*Savaşların içinden, yaralıyı o arar
Kudurmuş alevlerin, içine o saldırır,
Karanlık saatleri, ışıklarla sarar.
Felâkete düşeni, çamurdan o kaldırır...*

*Memleketi basınca, canavar gibi sular
Onun beyaz kanadı, zavallıya açılır
Acıları dindiren ilaç bu kanatta var.
Vatanda asıl şefkat "Kızıl原因, da açılır...*

*Sensin korkunç günlerde, hep yetişen insana,
Hayırlı müessese: „ KIZILAY ! " Selâm sana..*

Emin Ülgener

“ Bursa Gazetesinden „

Uluslararası Kızılhaç Komitesinin Tebliğleri

Ağustos Ayındaki tebliğler

Sivil hastahanelerin bombardıman vukuunda korunmasına mütedair kaleme alınıp beynelmilel Kızılhaç Cemiyeti tarafından milli Kızılhaç Cemiyetlerine verilen rapor:

1 — Himayenin lüzumu:

Sivil hastahanelerin betahsis himayeden mahrumiyetlerini müdafaa edecek bir ferd tasavvur olunamaz. Filhakika cephe gerisinde tahliye edilmiş olan sivil hastahanelerin yalnız yaralı askerleri kabule tahsisi değil, müpafaasız şehirlerde kalan sivil halkın da bunlardan istifadesi gerektir. Harekâtı harbiye neticesinden ve yeni harp metodları icabatından olarak yaralı düşen sivil ahalinin de âzami korunmasını temin hususunun tecrübe edilmesi zaruridir.

1 — Sivil hastahanelerin himayesi keyfiyeti Genève konvansiyonunun tetkikine memur diplomatik konferansda bilhassa Holanda heyeti murahhasası tarafınhan bahse vazedilmiş ise de, hali harpde bulunan ordularda yaralı düşenlerin âkibetine münhasır kalan konvansiyonu 1864 den itibaren çizilmiş olan çerçeve hari-cine bıraktığından dolayı keyfiyetin müzakere ve münakaşasından sarfınazar edilmiştir.

2 — Romada 1935 mayısında toplanan dördüncü kongrede İsviçre murahhasları tarafından takdim olunan atideki karar ittifakla kabul edilmiştir.

“Romada 24 mayıs 1935 de toplanan beynelmilel hastahaneler cemiyeti kongresi askerî hastahaneler gibi sivil hastahanelerin de aynı surette himayeye mazhar olmaları huausunun temini için 1899 Lâhey ve 1929 Genève beynelmilel konvansiyonlarını imzalayan devletlerden bu konvansiyonlardaki boşluğun imlâ ve ikmâl edilmesini reca eder.”

Hastahaneler cemiyeti bu kararın neticelenmesini Bern siyasi federâl departmanından talep etmesi üzerine mezkûr departman

bu hususda aşağıda yazılı olan noktai nazarını beynelmilel Kızılhaç Komitesine teblig etmiş ve bu fikir aşağıdaki muhtarada şu suretle dikkat ve ehemmiyete alınmıştır.

Mesele bir cihetten mevzuî hukuk bakımından, yani mevcut metinlerden, diğer cihetten de Lege feren'da ihdas olunacak bir hak bakımından tetkik olunmalıdır.

A) Hukuku Mevzuatı :

1 — Genève mukavelenamesinin sivil hastahanelere tatbik edilmediğini kabul etmek icab eder. Bu hastahanelerin himayesi meselesi 1929 da mevzuu bahis olmuş ise de söylenildiği veçhile mukavelenamenin normal ve tasarruf bakımından bu cihet mukavelenamenin haricinde kaldığı fikir ve kanaatiyle tedkikden vazgeçilmiştir.

Hakikaten Genève konvansiyonu muharib ordular, ve bilhassa yaralı hasta askerler için yapılmış olmasına göre mukavelename hükümlerine tevfikân bu hastahaneleri himaye için, gerek ordu, Kızılhaç hastahaneleri yani, askerî veyahut askerileştirilmiş müesseselerden olsun bunların sivil sıfatını taşımamış olmaları lâzımdır. Kızılhaç hastahaneleri harb zamanında ordunun sıhhat servisine yardımcı sıfatıyla iştirâk etmektedir.

İşte yalnız o vakit askerî inzibata, nizamnameye tabi olan bu sivil hastahane memurları, müstahdemleri resmî sıhhi memurlara benzetilir (madde 9) ve malzeme ile mebanî himayeye mazhar olur. Bu himaye usûlünün müessir olması matlub ve mültezem olduğu takdirde bu askerileştirmenin de aşağıda yazılmış olan icabatını tatmin etmesi lâzımdır :

A) Hasta sığınağının sui istimaline meydan verilmeyecek surette kullanılması. Yalancı hastaların asıl hastaların arasına katılarak gizlenmemeleri için askerî bir kontrolün tesis ve ihdası.

B) Hastahaneye evlerinde tedavisine imkân olmayan ağır hastaların kabul edilmesi lâzımgelmektedir. Bu usûlün tamamen tatbiki, hastahaneye kabul edilen hastaların mikdarını mühim surette azaltacak ve bu suretle yüzde yirmi beş ve elli nisbetinde boş kalan yerlere ordu hastahanelerinde boş yer bulunamıyan ve cepheden geriye iade edilmesi icab eden yaralı yahud hasta askerlerin yatırılması imkânı hasıl olacaktır.

C) Hastahane civarında (mühimmat fabrikası ve mühimmat mahzen gibi) askeri müesseselerin bulunmamasına son derece dikkat ve ihtimam edilmesi, muvafıktır. Zira, aksi takdirde askerileştirilmiş olan hastahanelere çekilen işaret ve olâmetin himayesi bir kaç yüz metre yukardan atılan bombaların, yanlış sukutundan dolayı askerileştirilmiş olan hastahanelere çekilen işaret ve alâmetin himayesi tesadüfe, talie bağı olacağı şüphesizdir.

D) Velhasıl yukarda bildirildiği veçhile, askerileştirilmiş olan bu hastahanelerde çalışan memurlarla müstahdemlerin askeri kontrole tâbî bulundurulması ve bunların askert sıhhat teşekküllerine benzetilmesi icab etmektedir. Ancak bu şartla Genëve konvansiyonu ile temin edilen himaye tedbirlerinden bu memurların istifadesi mümkün olabilecektir

Gençlik Kızılay Kurumu Neşriyatından Yıllık ve Broşürleri Okuyunuz.

**Kızılhaç Cemiyetleri Ligi Guvernörler meclisi
Reisi Amiral Grayson'un 1938 yılı
münasebetiyle bir hitabesi**

Dilimize çeviren : Fuad KERMAN

Lig'in Reisi sıfatiye bu yeni yılın başlangıcında bütün millî Kızılhaç Cemiyetlerine samimî dileklerimi iblâğ etmekle bahtıyarım. Hâl ve âtisi kara endişelerle mahmûl bir hava içinde böyle bir yeni seneye nadiren kavuştuğumuzu itiraf eylemekle beraber, hâl ve istikbalin bu endişelerine, ıztıraplarına ümid ve itimad hisleriyle karışmış güzel zamanların da olmadığına hükmedilemez.

Senenin bir ucundan öbür ucuna kadar devam eden her günkü çalışmaların hızı arasında üzerinde durmağa vakit bulamadığımız bazı noktalara dair dostlar arasında fikir ve nazar teatisi fırsatını veren her yılın yenileşmesi hiç de fena olmuyor.

Kızılhaça hizmet eden bizler için, 1938 yeni yılı hizmetinde bulunduğumuz müessese hakkındaki emniyet ve hayranlığımıza teyid vesilesini vermekle beraber, bizi ciddi düşüncelere sevk ve imale edecek mahiyette bulunduğunu da kabul etmek zaruretindeyiz.

Evvel emirde önümüzde ifasına mecbur olduğumuz vazifeyi düşünecek olursak, hiç bir vakit Kızılhaçın beşerî ıztırapların büyüklüğü karşısında okadar ağır mesuliyetlerle karşılaştığı vâkı değildir. Bu, millî ve beynelmilel bakımdan bir hakikattir.

Elemleri tahfif ve tesliyeden ibaret olan Kızılhaçın vazifesi milletlerin her günkü hayatında maalesef umumî bir şekil ve mahiyette tecelli etmektedir. Amerika Kızılhaç Cemiyeti Reisi sıfatiyle bir yıl evvel Birleşik Amerikada pek çok hasarat ve tahribatı mucip olan müthiş su baskınlarını unutamadığım gibi, Lig'in Reisi olmak sıfatıyla de beynelmilel Kızılhaçın bilhassa arzın bu havâlisinde zuhur eden beşerî ıztırapları korkunç bir surette arttıran vakalara karşı elyevm üzerine aldığı ağır mesuliyetlerden dolayı son derece mütehassis olmaktadır.

Bu hadiselerin karşısında en kuvvetli, metin kalpler bile müteessir olmaktan vareste kalamamakla beraber Kızılhaçtan olan

bizler bu gloi ahvalde muazzam müessesemizin istisnai bir kıymeti haiz bir âlet, bir vâsita olduğunu ve bu hadiselerin mesuliyetlerimizi daha ziyade arttıracak mahiyette bulunduğunu unutmıyarak azami bir faaliyetle hareket etmek suretiyle o mesuliyetleri açık bir şuurla deruhde etmeliyiz.

Kızılhaçın amelesi olan bizler, son asırda kuruluşu şefkat ve yardım esasına istinad ederek, insanlar arasındaki münasebetlerin tedrici tekâmül ve inkişafında tarihi bir sayı kaydeden bir müessesenin saflarında çalışmak gibi bir imtiyaz ve salâhiyeti haiz bulunuyoruz. Öyle mutantan bir sâyi ki; onun 75 inci yıldönümünü emniyet ve ıftiharla bu sene kutlamış olacağız.

Kızılhaçın amelesi olan bizler, cihan tarihinde yegâne cihan-şümûl, vasfı haiz bulunan ve bir takım ihtiraslar içinde, şükran ve hürmet havasıyla çevrilmiş olan bir bayrağın etrafına toplanmak gibi büyük bir imtiyaz ve salâhiyete malik bulunuyoruz.

Kızılhaçın amelesi olan bizler, yalnız ölmez bir mefkûreyi temsil ettiğinden dolayı değil, bânîlerinin yüksek bir dirayet ve kemal ile kurduğu bitarafılık gibi sarsılmaz temeller sayesinde tahribi gayri kabil olan bir müesseseye mensup olmak salâhiyetini haiz bulunuyoruz.

İşte bu bitarafılık umdesidir ki şefkat jestinin nezahatini korur. İşte Kızılhaçın bu şümûllü vasfıdır ki umumî elemeler ve ıztırlara karşı vaki çarpışmalarında muaraza ve münakaşasını yükseltir. İşte kelimenin asıl manâsiyle, bu umumilik vasfı, bu bir nevi milletler ittihadıdır ki (Lig) imizin mesud inkişafına yardım ve onun sayesinde de muztarip beşeriyetin nef'ine beynelmîlel müzaheret imkânını temin eder.

Bu salâhiyetler, imtiyazlar pek parlaktır. Zamanımızda Kızılhaçın manevî kuvveti de budur. Bu iki kelimenin derin manâsı en büyüğünden en küçüğüne kadar beşeriyetin kalbine nakış ve hâk edilmiş ve bir felâket ve ıztırabın zuhurunda beşeriyetin bütün varlığı ile Kızılhaçı düşündüğü gibi, ıztırabın dairei şümûlü genişlediği vakit bütün nazarlar bayrağın dalgalandığını görmek için sevk ve heyecanla semaya dikilmiş bulunur. Fakat bu müşahadelerin, bu hakikatlerin yüksek olduğu nisbette tahmil ettiği vazifeler de o kadar ağır ve çoktur.

Bu vazifeleri, natamam bile olsa, burada saymayı hatırıma getirmemekteyim. Bulduğumuz şu saatta esaslı bir şey varsa, o da

Kızılhaçın daimi arzu ve mefhumunun ifadesi değil, onun yapacağı vazifenin ehemmiyeti ne olursa olsun yardıma koşmak kabiliyetini, imkânını ifade için elimizde bulunan şayanı hayret bir çalışma âletinin verimini çoğaltmağa bütün kuvvetimizle gayret sarf etmemizdedir.

Saflarımızda fedakârlık iradesiyle mücehhez varlıklar eksik olmamakla beraber, bazı insanî büyük vazifeleri başarabilmek kabiliyetine erişmek için mühim menbalara, vesaite malik olmak gerektir.

Gerek milli ve gerek beydelmilel olsun, bize müteveccih olan muztaraib bir halk kütlesinin intizarına, istimdadına yetişmek için istenildiği zaman bu vesaiti temin edecek surette hareket edelim.

Aynı Lig'in merkezinde, sinesinde toplanmış olan milli altmış iki Cemiyetin muazzam heyetini teşkil eden sizlere bu gün iblağ ettiğim dileğim bundan ibarettir. Müsterek bir mefkûrenin izleri üzerinde yürümekle, istikamet tayinine matuf bu toplantı bizim en büyük kuvvetimizi teşkil etmektedir.

Unutmamalıyız ki; biz beşeriyetin en yüksek mefkûrelerinden birinin yedi emini ve insanı varlığının fevkine çıkarak şefkat mefhumunu tatbik ve icraya memuruz.

“YAVRULARIMIZ,,

Her annenin

**muhakkak okuması lâzımgelen
bir kitaptır.**

Eski ve yeni Hekim telâkkisi

Dilimize çeviren: *Fuad KERMAN*

Bir tıp gazetesi, nüshalarının birinde Hipokratın görüşüne, telâkkisine uygun olarak bir hekimin portresini şöyle çiziyor:

(Tababetin babası olan Hipokrat, usulen bir hekimin mümkün olduğu kadar taze, etlice, canlıca olması şarttır diyor. Çünkü halk gösterişi, biçimi yolunda olmıyan bir hekimin başkalarına da iyi bakamıyacağı kanaatındadır.

Temiz, edibane giyinmiş, güzel kokularla muattar bir hekim hastaların hoşuna gider. O, itidal ve tevazu fikrini yalnız sükûnet ve mahviyette değil, muntazam bir yaşayışta aramak, bulmak mecburiyetindedir. Çünkü bunun kadar hiç bir şey insanı iyi bir şöhere ulaştıramaz.

Bu meziyetlere güzel evzainı, sevimli, tatlı huylarını ilâveye muvaffak olan bir hekim; herkesin nazarında hürmete lâyık, insanlığa muhib, müşahedatını vicdanına tevfik eder bir insan olarak telâkkî olunur.)

Seneler, asırlar geçti. Uzun zaman Hipokratın bu tavsiyelerini doktor büyük bir ihtimam, müşkilpesentlik içinde tatbik etti. Sonra büyük harb geldi çattı. Harb; ahlâk ve âdât bakımından, dünyanın her tarafında hercümerçler, büyük sarsıntılar husule getirdi. Doktorluk demokratik bir şekil, bir cereyan aldı. Silindir şapkalı, beyaz kravat ve redingotlu hekimler artık görünmez oldu. Başka çare yoktu. Doktorlarımız bu kıyafetle artık otomobillerini sevk ve idare edemezlerdi.

Diğer mesleklerin bir çoğunda da olduğu gibi, maalesef hayat mücadelesinin, yaşamak endişesinin doğurduğu bu buhran çok sürmedi. Meslek yeniden şöhret ve itibarını elde etti. Öyle amma, hastalar acaba ne yaptı? Nasıl bir değişiklik, tekâmül geçirdi?

Bunlar ilmi yayınlar için sarfolunan gayretlere, ekseriyetle halk doktorları tarafından yazılan kıymetli makalelere rağmen, sağlık anlamını lâyiki veçhile kavrayamadılar. Bu kavrayamayış, belki halk için yazılan bu makalelerden mütevellid olsa gerek...

Doktorluğu doktor kadar bildiklerine ve kendilerini tedavi

edebileceklerine kail ne kadar adamlar türedi. Bunlar; sıhhi durumlarının fenalaştığına kanaat hasıl ettikten ve tedavii bizatihi (Autothérapeutique) iptilâsının, merakının muvaffakiyetsizliğe, akamete uğradığını anladıktan sonra hakiki doktorlara müracaat etmektedirler.

Çok defa bu müracaat gecikmiş, tedavi müşkül safhaya girmiş, müdahaleye imkân kalmamıştır. Artık hasta, kendisini tedavi edemiyen doktoru, cehalet ve budalalıkla ithamda haklı görmüştür.

Zeki ve münevver insanlar arasında bile şarlatanlar mevki sahibi olmaktan geri kalmazlar. Vak'a zikrederek bu şarlatanların tehlikeli olduklarından bahisle, bu gibilerden halkı uzaklaştırmak için ahiren bir doktor tarafından yazılmış olan bir makalede istihdaf edilen şarlatanın adresi biraz sonra telefonla kendisine sorulduğunu işiden doktor, hayretten hayrete düşmüştür. Nasıl hayrete düşmesin? Çünkü o adres kendisini şarlatana muayene ettirmek ihtiyacını duyan bir zat tarafından sorulmuştur.

Belki biraz mübalâgalı olmakla beraber, bu hususta bir doktorun mütalâasını dinleyelim. Doktor diyor ki:

"Müşterilerden onda beşi budala, dördü yürüyemiyecek kadar amelimanda, biri de akli başında olan insanlardan mürekkeptir. Yalnız bu sonuncu malûmatlı bir doktora, müracaat eder İkinci seriye dahil olanlar ise, alehlîlak, her hangi bir doktora, hatta bir hastabakıcıya müracaat eder. Birinci sınıfı teşkil eden hastalar da kendilerini hilekâr, sairfilmenam, çıkıkçı yahut büyücü kabilinden bir doktora baktırır.

Zavallı beşeriyet!...",

KIZILAY HABERLERİ

Amerikadaki Kızılay Şubemizin çalışmaları

Kıymetli yardımlarından her zaman şükranla bahsettiğimiz, Amerikanın Withing şehrinin İndiana eyaletindeki Türkiye Kızılay şubemizde Cumhuriyetin 14 üncü yıldönümü münasebetiyle merasim yapılmıştır. Fotoğrafını resim kısmımıza koyduğumuz Şikago fahri konsolosumuz B. Singer bu merasime iştirak ederek heyecanlı bir nutuk irad etmiş ve Cemiyetimize altmış altı dolar teberru buyurmuştur. Kendisine bu yüksek hareketinden dolayı takdir ve teşekkürlerimizi arzederiz.

Bu münasebetle Cemiyetimiz üyeleri tarafından "Pamer Hause," de verilen ziyafette aldırılmış olan fotoğrafla sahifelerimizi süslüyor, çalışkan idare heyetine de ayrıca şükranlarımızı arz ediyoruz.

Finlândiyadaki bir Irkdaşımızın hamiyeti

Finlândiyanın Tampere şehrinde tüccardan Bay Z. İ. Ahsen

Böre ötedenberi Cemiyetimize karşı büyük bir sevgi beslemektedir. Bunun delillerinden biri de uzak bir memlekette yaşamasına rağmen fitresini Cemiyetimize yollamak lûtfunda bulunmasıdır.

Bay Ahsen Böre bu sene de fitresi olan 7 doları (856 kuruş) doğrudan doğruya Kızılaya göndermiştir. Yüksek duygulu ırkdaşımızın bu bağlılığından dolayı kendisine teşekkürlerimizi arz ediyor, fotoğrafı ile sayfelerimizi süslüyoruz.

İnegöl Şubemizin yardımları

İnegöl Şubemiz, ilk okullarda okuyan yoksul öğrencilere muhtelif yardımlar yapmaktadır. Bu sene de okullardaki 55 yoksul talebeye, elbise ve ayakkabı vererek giydirmiş, sevindirmiştir.

Şube idare heyetini, muhitte Kızılaya karşı sempati unadıran bu hareketinden dolayı tebrik ederiz. Giydirilen çocukların fotoğrafını resim kısmımıza takdirle koyuyoruz.

Cemiyetimizin yaptığı yardımlar

Lira	Kuruş	
5.897	72	Çorlu göçmenler hastahanesine verile tahsisat
490	83	Gelibolu " " "
2.201	82	Keşan " " "
1.750	00	Erenköy verem sanatoryumuna yapılan yardım
85	31	Göçmenlere yapılan muhtelif yardımlar
13.320	75	Marmara Ereğlisi Kızılay Göçmenler aşevi masrafı
1.710	46	Elâziz " " " "
5.905	74	Urla " " " "
382	53	Kırıkhan dispanserine yapılan yardım
3.573	10	Ankaranın Elmalı köyünde yaptırılan su tesisatına yardım
1.000	00	Diyarbakırın kaza ve köylerindeki göçmenlere yardım.
9.501	15	Elbasan, Gümüşhacıköy, Havza, İskilip, İspir, İslâhiye, Doğanhisar ve Konyanın kaza ve köylerinde sel baskınına uğrayan âilelere yapılan muhtelif yardımlar.

KIZILAY MECMUASI

<u>Lira</u>	<u>Kuruş</u>	
2.199	76	Vezirköprü, Araç, Bozüyük, Devrekâni, Uşak, Sinop, Tokat, Bolu, Çorumun kaza ve köylerinde evleri yanan âilelere yapılan muhtelif yardımlar.
1.770	91	Ayancık ve Çubuk kazalarında geçim darlığı çeken muhtaçlara yapılan yardım
2 736	70	Genel Merkezimizin muhtelif yardımları
52.506	78	Umumî Yekûn

İzmir dispanserlerimiz

İzmir Merkezimize bağlı İkiçeşmelik, Kahramanlar ve Karşıyaka dispanserlerine İkinciteşrin ve Birincikânun 1937 ayları içinde müracaatla tedavi edilen hastaların sayısı :

<u>Aylar</u>	<u>İkiçeşmelik</u>	<u>Kahramanlar</u>	<u>Karşıyaka</u>	<u>Yekûn</u>
İkinciteşrin	908	121	415	1 444
Birincikânun	734	99	370	1 203
Umumî yekûn	1642	220	785	2 647

GENÇLİK KIZILAY HABERLERİ

Birleşik Amerika Gençlik Kızılhaçının Türkiye Gençlik Kızılayına yıl başı hediyeleri

Birleşik Amerika Kızılhaç Birliği tarafından Türkiye Gençlik Kızılay Kurumuna dokuz sandık Noel hediyesi gönderilmiştir. Bu hediyeler okullardaki Gençlik Kızılay üyelerine ve yoksul öğrencilere dağıtılacaktır.

Amerika Gençlik Kızılhaçının Türkiyedeki arkadaşlarına bu çok kıymetli hediyelerinden dolayı, Türkiye Gençlik Kızılay Kurumu samimi teşekkürlerini bildirmektedir.

Türkiyede Gençlik Kır Konakları

İki yıldanberi muvaffakiyetli ve ümit verici neticeler elde edilen Hereke Gençlik Kızılay Kampının her yıl tekrar edilebilmesi için, Gençlik Kızılay Kurumu Herekenin en güzel bir yerinde bir kamp yeri satın almıştır.

Memleketimizde kır kampları teşkilâtının ilk adımı olan bu satın alma işinin, güzel yurdumuzun diğer bölgelerinde de çoğaltılması tasavvurları vardır.

Amerika ve Avrupa Gençlik Kızılhaç teşkilâtları tarafından çok ehemmiyetle tatbik edilen, Almanya ve Rusyada en olgun şekillerine varan bu kuruluşun, Türkiye Gençlik Kızılayı tarafından da yapılmış olması sevinç verici bir hadisedir.

Bu suretle, yakın bir zamanda Türkiyemizde de Kır kampları ve konakları işi başarılmış; ve bilhassa Gençlik Kızılayı üyelerinin tatil zamanlarındaki yaşayışları bakımından en faydalı bir vesile haline getirilmiş bulunacaktır.

Robert Kolec Gençlik Kızılay Kolunun seyahati

Geçen yıl Budapeştede Macar Gençlik Kızılhaçına hususi bir

ziyaret yapan Robert Kolec Gençlik Kızılay Üyeleri; bu yıl da Nisan sonunda Mısır Gençlik Kızılayını ziyaret etmek tasavvurundadırlar. Alâka ile takibedilecek olan bu seyahat hakkında ileride daha iyi haberler vereceğiz.

Doğu Vilâyetlerinde Gençlik Kızılay teşkilâtı

Devrim yolunda hızlı adımlarla ilerleyen Yurdumuzun doğu bölgesindeki okullarında Gençlik Kızılay teşkilâtı büyük ehemmiyet kazanmakta ve her gün yeni bir okulda vücut bulmaktadır.

1937 - 1938 ders yılı içinde Doğuda açılan bütün yeni okullar da Gençlik teşkilâtı kurulmuştur.

Bu okulların, kendilerine bir ihbar vaki olmadan Gençlik teşkilâtı kurmağı kendiliklerinden düşünmeleri ve başarmaya uğraşmaları, bizlere büyük bir sevinç verdiği gibi, Yurdda Kızılay sevgisinin tezahürü olarak da ayrıca memnuiyet verici bir hadisedir.

Doğu İllerinin bu çalışkanlığını sevinç ve önemle takibediyor, kendilerinden verimli başarılar bekliyoruz.

Dame de Sion Kız Lisesinde Gençlik Kızılay teşkilâtı

Yabancı ve Azlık okullarındaki Gençlik Kızılay teşkilâtı günden güne çoğalmakta ve yayılmaktadır. Bu cümleden olarak Dame de Sion Fransız Kız Lisesinde, okul idaresinin müracaatı ve isteği ile kendiliğinden bir Gençlik Kızılay Dernek kolu kurulmuştur.

Yurdun her okulunda istekle başarılan Gençlik Kızılay teşkilâtının ecnebi okullarında da yayılması, Kurumun muvaffakiyetlerinin bir delili sayılabilir. Yeni Dernek koluna başarılar dileriz.

GENÇLİK KIZILHAÇ HABERLERİ

Belçika

Belçika Kızılhaç Cemiyeti ile, milli çocuk müessesesinin himayesi altında İspanyadaki çocuklara yardım komitesi tarafından İspanyol çocuklarına muavenet için bir ekonomi haftası tertip edilmiştir.

Takdire değer insanî bir jest olan bu teşebbüse muhtelif Gençlik gurupları, dahili harb münasebetiyle müteessir olan meçhul arkadaşlarına yardım için şeker, tatlı gibi şeylerden, sinema ve sair eğlencelerden bir hafta kendilerini mahrum etmeğe karar vermişlerdir.

Mahrumiyet haftası içinde toplanan paralar İspanyada bir takım hayır müessesesinin idamesine hasr ve tahsis edilecektir.

Yunanistan

Mektepler arasında muhaberatı temin için teati olunan albümlerin gümrükten serbestçe geçirilmesine Hükûmet tarafından Kızılhaç Cemiyetine müsaade edildiğini evvelki nüshalarımızın birinde yazmıştık. Bu milli Cemiyetin Gençlik Şubesine Atina Valisi M. Kotzios tarafından gönderilen bir tebriknamede mektepliler lehine Juniorlar tarafından umumî menfaatlara taallûk eden hayırlı çalışmalardan dolayı izharı memnuniyet edilmiş ve mektep çocuklarının Gençlik şubesine âza kayıt edilmeleri ve vereme karşı fiili bir surette çalıştırılmaları hususuna imale ettirilmeleri mektep muallimlerine tebliğ olunmuştur.

Litvanya

Litvanya Kızılhaç Cemiyeti Gençlik kolu, Hükûmetin teşvik ve himayesiyle yeniden inkişaf edecektir. Filhakika millî Kültür Bakanı okullarda büyük mikyasda çalışmalara dair diğer teşekküllere verilmiş olan hak ve salâhiyetin Kızılhaç Cemiyetine de teşmili hakkındaki kararnameyi imzalamıştır. Kararnamenin mer'iyete girdiği tarihten itibaren Kültür Bakanı ile Kızılhaç Cemiyeti Reisi bütün okulların, liselerin direktörlerini tabriren davet ederek, müesseselerinde Kızılhaç Gençlik gurupları kurumalarını tebliğ etmişlerdir.

KIZILHAÇ HABERLERİ

Lehistan

Lehistan Kızılhaç Cemiyetine aid 100 adet yeni otomobilin takdis merasimi mareşal Pilsudski meydanında icra olunmuştur. Cemiyetin idare heyeti, mareşal Smigly-Rydz'i hasseten davet etmiş ve merasimde büyük bir halk kütlesiyle, bir çok askeri mümessilleri hazır bulunmuştur.

Muhtelif hizmetlerde kullanılmak üzere yaptırılan bu 100 otomobil meydanda sıralanmış ve Kızılhaç Cemiyeti Reisi tarafından söylenen nutku müteakiben piskopos Cavlina otomobillerin takdis âyinine başlamıştır. Âyin bittikten sonra mareşal Smigly-Rydz kısa bir hitabede bulunarak Cemiyete, yapılan büyük çalışmalardan dolayı teşekkür etmiştir.

Letonya

Letonya Kızılhaç Cemiyeti sağlık merkezlerine tâbi dişcilerin muntazaman çalışmalarını, devamlarını temin için, Cemiyet Reisi ve Letonya Üniversitesi Diş Enstitüsü Direktörü Prof. Dr. Bare'nin kaleme aldığı aşağıdaki talimat mucibince :

1 — Sağlık yurtlarına gelen çocukların ağızlarının muayene ve sıhhi vaziyetlerinin kayıt ve tescil edilmesi.

2 — Merkezlerde tescil edilen çocukların ağızları senede iki defa mukannen zamanlarda muayeneye tâbi tutularak, dişleri zaif olan çocuklardan ayrıca bir gurup teşkil ile, bunların daha sık muayenesi. Dişlerin değiştiği zamanlarda çocukların ağızlarının dikkat ve ihtimamla muayene edilmesi.

3 — Çocukların dişlerinde görülen kusurlardan aileleri haberdar edilerek bunların tedavilerine dikkat olunması lüzumu tebliğ edilmiştir.

Cenubî Afrika Kızılhaç Cemiyetinin 25 inci yıldönümü

1913 senesi 21 mayısında kurulmuş olan Cenubî Afrika Kızılhaç

Cemiyeti Yuhannsburg'da bir milli Kızılhaç konferansı toplanarak tesisinin 25 inci yıldönümünü tes'ide karar vermiştir. Bu konferans-
da Cemiyetin muhtelif şubelerine yardım edenler ve Kızılhaç tara-
fından yapılacak hizmetlerin inkişafına medar olacak vasıtaları, yol-
ları aştırmak için sanayi, ticareti neşriyat, ilâ.. mümessilleriyle Kızılhaçın maksad ve faaliyeti hakkında Afrika ile diğer kıt'alardaki Kızılhaç Cemiyetleri mümessilleri arasında görüşülecektir.

Arnavutluk

Son iki sene zarfında Arnavutluk tabii felâketlerden müteessir olmamıştır. Bütün cihanı saran iktisadî buhrandan Arnavutluk ta müteessir olmuş; fukara mahafilinde hayat pek ziyade güçleşmiştir. Buhrana en ziyade maruz kalan ahali tabakalarının hayatî zaruretlerine çaresiz olmak için, hükûmet bunların hal ve vaziyetlerini tahfife matuf faaliyetlere başlamıştır. Bu hususta aşağıdaki tedbirler alınmıştır :

- 1 — Dinî ve millî günlerde umumî ianeler derci,
- 2 — Hastalara ve yaralıları meccanen ilk yardımda bulunan Kızılhaçın seyyar hastaneleri ile, süt damla servisleri tarafından küçük yaşta olan çocuklara meccanen süt tevzii,
- 3 — “ Arnavut Kadını „ Cemiyetinin faaliyeti. Bu cemiyet çok hayırlı, şefkatli teşebbüslerde bulunmaktadır.
- 4 — Arnavutluğun tekmil nahiyyelerinde muhtelif havalinin ileri gelenleri tarafından teşkil edilen cemiyetler tarafından bütün ahaliden toplanılan yiyecek, elbise gibi yardımlar neticesi olarak 30 000 altın frank ve 10.121 kilo erzak ve küllî mikdarda elbise dağıtılmıştır.

Arjantin

Cemiyet Reisi Yuan Mausó Uluslararası Komiteye 193.30 frank göndermiştir. Bu meblağ, İspanyol çocuklarının elem ve ızdırablarını mümkün mertebe tahfif için altıncı sene talebesi tarafından yapılan teberrudur. Müteberriler, muharebeden müteessir olan çocuklar arasında hiç bir fark gözetilmemesini talep etmektedirler.

(Tokyo) da toplanan Uluslararası (Kızılhaç ve Ay) konferansı kararlarından

Dilimize çeviren : *Saim UMAR*

— Baş tarafı 157 inci sayımızdadır —

Mefsuhiyet ilânı

a) *Mühlet, diğer devletlere tebliğ*

Madde 32 — Âkid taraflarından her biri işbu mukaveleyi fesetmek hakkına malik olacaktır. Fesih kararı tahriren İsviçre Federâl Meclisine bildirildikten bir sene sonra mer'î olacaktır. Mezkûr Meclis keyfiyeti bütün yüksek âkidlerin hükûmetlerine tebliğ edecektir.

Fesih kararı ancak onu ilân eden âkide raci ve aiddir.

Diğer taraftan fesih kararını isteyen âkid harp halinde ise, bu karar infaz edilemeyecektir. Bu takdirde mukavelenin meriyeti bir seneden sonra da harp devamınca veya muharib tarafların yerlerine dönecekleri zamana kadar devam edecektir.

Madde 33 — İşbu mukavelenin musaddak bir sureti İsviçre Federâl Meclisi tarafından Milletler Cemiyeti arşivine teslim edilecektir. Aynı zamanda İsviçre Federâl Meclisine bildirilen tasdikler, kabuller ve fesihler de Milletler Cemiyeti marifetlye tebliğ edilecektir.

b) *Mahdud tesiri*

c) *Harp halinde tesirsizdir*

Milletler Meclisi arşivine teslim edilecek suret

XL

Cenève Mukavelesinin tatbikatına aid metinlerin risalesi

XIV üncü Uluslararası Konferansının XX nci kararnamesine tevfi kan, Kızılhaç Uluslararası Komitesi tarafından tanzim edilen Cenève Mukavelesinin tatbikatına aid metinler risalesi ile işbu mukaveleye dahil devletlerdeki milli cemiyetlerin faaliyetinden ha-

berdar olan XV inci Uluslararası Kızılhaç Konferansı, kendisine tevdi edilen bu vazifeyi hüsnü ifada gösterdiği gayretten dolayı, Uluslararası Komiteyi tebrik ve bil'umum milli cemiyetleri, bir risalenin yardımıyla, kendi memleketlerinin mevzuatı kanuniyerlerini tatbika başlamağa, mevzuâtı kanuniyelerinde melhuz hatalar hakkında mensub oldukları hükûmetlerinin dikkat nazarlarını celbe, diğer milli mevzuatla mukayeseye, nizamnamelerinde lüzumlu gördükleri tadîlâtı ifaya ve onları itmama davet eder.

XLI

Transit halindeki sıhhi malzemenin himayesi

27 temmuz 1929 senesi Genève Mukavelesinin XVI ıncı maddesinin ikinci fıkrasında yardım Cemiyetlerine âid bilcümle malzemenin bulunduğu yer neresi olursa olsun, hususî mülkiyet adde-dileceğine binaen, Genève ve La Haye mukavelenamelerinin sıhhi malzemenin himayesine mütedair ahkâmının kara, deniz ve hava tarikiyle malzeme naklinde kabili tatbik olup olmayacağının bilinmesi gibi mühim bir meseleyi sulh zamanında halletmenin şayanı arzu olduğunu takdir eden XV inci Uluslararası Kızılhaç konferansı; bu meseleyi tedkik ve icabında bir raporla XVI ıncı Uluslararası Kızılhaç Konferansına takdim etmeği Uluslararası Komiteye havale etmeğe karar verir.

XLII

Kızılhaç Uluslararası Konferansının Daimî Komisyonu

XV inci Kızılhaç Uluslararası Konferansı 1934 - 1938 devresi için Daimî Komisyon âzası olarak Ekselâns Prins Tokugaw (Japon) Ekselâns General D. Ricardo Burguete Y Lana (İspanya), Doktor Alvero Carlos Tourinho (Brezilya), Muhterem Sir Arthur Stanley (Büyük Britanya) ve Ekselâns Dr. Refik Saydamı (Türkiye) tayin eder ve daimî Komisyondan çekilen âzaya teşekkür edilmesi arzusunu izhar eder.

XLIII

**XVI inci Uluslararası Konferansın
mahalli içtima ve tarihi**

XV inci Uluslararası Kızılhaç Konferansı gelecek içtimainın 1938 senesinde (Madrid) de yapılmasına ve kat'î tarihinin Uluslararası Kızılhaç Daimî Komisyonunun fikrini imtizaç suretile vakti münasibinde İspanya Kızılhaçı tarafından tesbit edilmesine karar verir.

XLIV

**Japon Kraliçesinin ve Valde Kraliçesinin
teberruları**

XV inci Uluslararası Kızılhaç Konferansı; " Impératrice Shoken,, müessesesinin sermayesini tezyid gayesiyle ve bu vesile ile sulh zamanlarında Kızılhaç tarafından insanî mesai uğrunda yapılan teşebbüsata zahir olmak maksadı ile Japon Kraliçesi ve Valde Kraliçe tarafından lütfen vaki teberruattan dolayı en har şükranlarını Müşarünileyhimaya arz eder.

— Arkası gelecek sayımızda —

**Gençlik Kızılay Kurumu
Neşriyatını Okuyunuz.**

TÜRKİYE

KIZILAY MECMUASI

ANKARA

Aides et secours faits par notre Société pour subvenir au besoin des nécessiteux

<u>L.</u>	<u>Trq.</u>	<u>Pias.</u>	
5 897	72		Fonds versés à l'hôpital des émigrés à Tchorlou.
490	83		Fonds versés à l'hôpital des émigrés à Gélibolu.
2 201	82		" " " " " " " Kechan.
1 750	00		Aides au sanatorium des tuberculeux à Erenkeuy.
85	31		Aides diverses aux émigrés.
13 320	75		Envoi de fonds pour entretenir des cuisines populaires en fonction dans les environs d'Eregli (Marmara).
1 710	46		Envoi d'argent pour l'entretien de la cuisine populaire à Elâziğ.
5 905	74		Envoi d'argent pour entretenir la cuisine populaire à Urla.
382	53		Aide envoyée au dispensaire de Kırıkhan.
3 583	10		Aides et secours en argent pour les travaux d'installation nécessaires à l'alimentation en eau du village d'Elmalı (Ankara).
1 000	00		Aides aux émigrés établis dans les districts et les villages de Diyarbakır.
9 501	15		Aides et secours divers faits aux éprouvés d'inondation des villages d'Eltasan, Gumuche Hadjikeuy, Havza, İskilip, İspir, İslahiyé, Konya et Dogan Hisar.
2 169	75		Aides diverses aux éprouvés d'incendie des districts et des villages d'Uchak, Devrekani, Tchouroum, Bozuyuk, Bolou, Aratch, Tokat, Sinop et Vezırkeuy.
1 770	91		Aides et secours aux nécessiteux des districts de Tchoubouk et d'Ayandjik.
2 736	70		Aides diverses de notre siège.
52 506	78		Total

Articles parus dans ce numéro

- 1 — L'homme peut-il vivre au fond de la mer et dans la sphère la plus élevée des couches aériennes ?
- 2 — Protection des animaux contre les gaz. La tâche qui incombe aux vétérinaires en matière de protection des animaux.
- 3 — Etude comparative dans les divers pays sur les masques populaires contre les gaz.
- 4 — La destruction des parasites par les gaz dans les wagons des chemins de fer.
- 5 — Protection des vignes contre la gelée par l'application de fumée artificielle.
- 6 — Réponses aux questions adressées par nos lecteurs.
- 7 — La fête organisée dans tous les coins du pays à l'occasion de la soixantième année de la fondation de notre société et les discours et articles consacrés à cet effet.
- 8 — Les communiqués du Comité International de la Croix-Rouge.
- 9 — Les discours de l'Amiral Grayson à l'occasion de la nouvelle année.
- 10 — Quelle idée se fait-on des médecins d'autrefois et de nos jours ?
- 11 — Nouvelles du Croissant - Rouge.
- 12 — Nouvelles de la Section de Jeunesse du Croissant-Rouge.
- 13 — Nouvelles de la Jeunesse de la Croix - Rouge.
- 14 — Nouvelles de la Croix - Rouge.

La soixantième année du Croissant-Rouge Turc

Tout le pays a fêté avec une imposante manifestation de joie et d'enthousiasme, la soixantième année de la fondation du Croissant Rouge de Turquie. Manifestation, à la quelle participèrent les divers représentants du Gouvernement, de l'Armée, les membres du Parti Populaire, et du Comité Central; une majeure partie de la Population ainsi que les élèves des écoles et des institutions d'enseignement et de haute culture.

Après la cérémonie d'usage, un aperçu historique a été fait avec un sentiment de respect et de gratitude sur la fondation de la Société en question ainsi que sur l'idéal suivi par celle-ci

dans l'accomplissement de ses oeuvres de charité et de secours pour soulager dans la possibilité de ses ressources l'humanité souffrant de misère et de calamité.

Les Journaux du pays consacrèrent leurs colonnes aux divers articles destinés à la glorification méritoire de cette mémorable journée en l'honneur de la quelle des réunions, des conférences, des thés dansants furent partout organisés avec un entrainement de joie et d'allégresse.

A Ankara la fête battait son plein. Une revue colossale, monstre, si l'on peut dire, avait été organisée avec la participation d'une foule énorme y compris les fonctionnaires, les soldats, les élèves de toutes les écoles supérieures et secondaires ainsi que toutes les corporations de la capitale Turque.

Sur la grande Place de la Nation (Ulus Meydanı) plusieurs orateurs prirent la parole au milieu de vives acclamations sur le développement et les exploits accomplis par les Sociétés du Croissant et de la Croix-Rouge dans le domaine de charité et de secours.

Le soir, le Croissant-Rouge a donné dans les salons d'Ankara Palace un grand thé auquel assistèrent les ministres, les députés, les membres du Comité Central ainsi que la Notabilité de la ville. Un grand discours de circonstance fut prononcé par Hasan Saka, l'éminent vice président du croissant Rouge et député de Trébzone. Discours qui fut vivement applaudi par l'assistance.

Activités des dispensaire de notre siège local d'Izmir

Les dispensaires de Karchlyaka, İkitchehmelik et Kahramanlar attachés à notre siège local d'Izmir ont soigné 2647 malades durant des mois Novembre et Decembre 1937.

Kızılayın 60 ıncı yıldönümünde Ankarada Zafer abidesi

Ankarada Kızılayın 60 ıncı yıldönümüne ait intıbalar

**60 ıncı yıldönümü münasebetile Ankarada yapılan
merasim intıbalarından**

Alay Yenişehirden hareket ediyor.

60 ıncı yıldönümü münasebetile An

ankaradaki merasim intibalarından

Ankaradaki merasim intibaları

*Solda : Yenişehir'den hareket
Sağda : Ulus meydanında Harbiye'den Burhan Cahid nutuk söylüyor
Aşağıda : Ulus meydanındaki tören*

Yurdumuzda Kızılayın kuruluşunun 60 ıncı yıldönümünü kutlama intıbaları

Tavas

Eskişehir

Tavas

Eskişehir

Tarsus

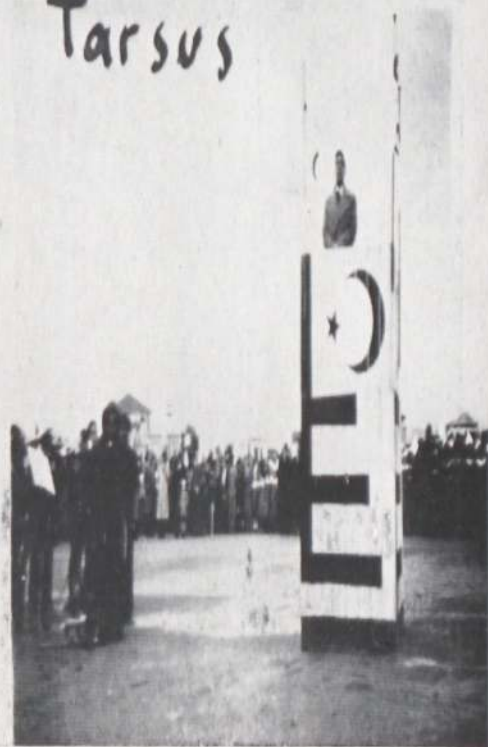
Tarsus

Tarsus

Tarsus

Yurdumuzda Kızılayın kuruluşunun 60 ıncı yıldönümünü kutlama intibaları

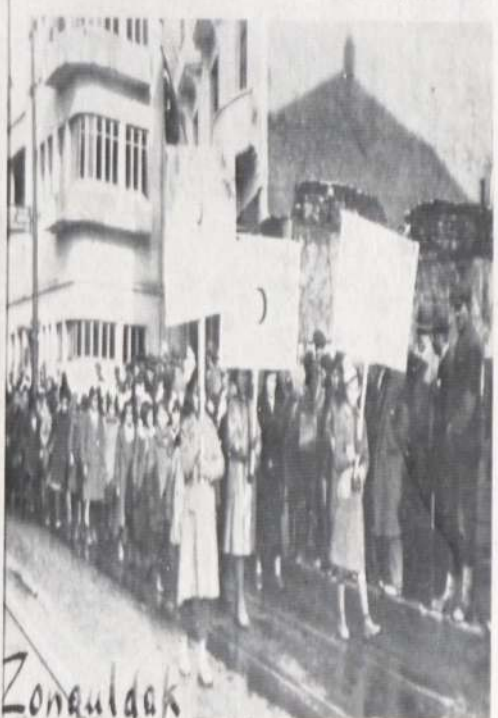
Zonguldak

Zonguldak

Zonguldak

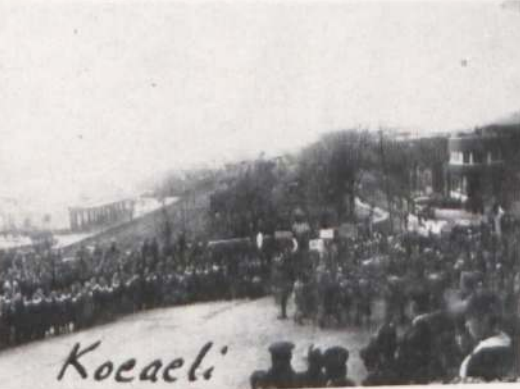
Zonguldak

Yurdumuzda Kızılayın kuruluşunun 60 ıncı yıldönümünü kutlama intıbaları

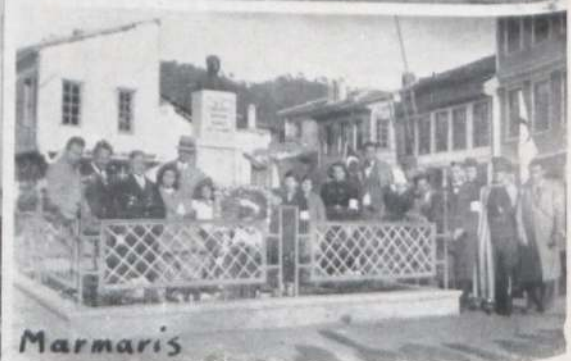
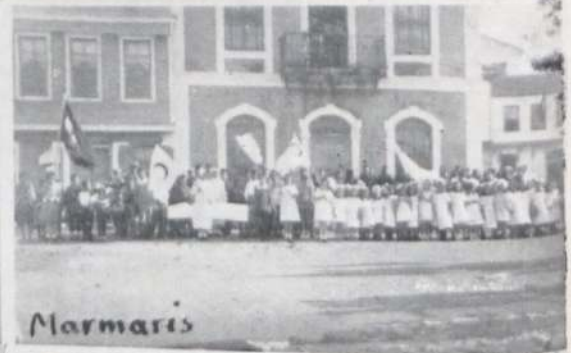

Yurdumuzda Kızılayın kuruluşunun 60 ıncı yıldönümünü kutlama intibaları

Yurdumuzda Kızılayın kuruluşunun 60 ıncı yıldönümünü kutlama intıbaları

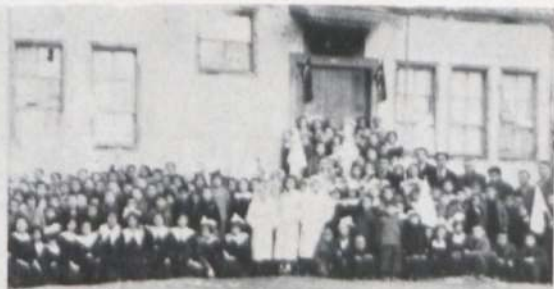

**Yurdumuzda Kızılayın kuruluşunun 60 ıncı yıldönümünü
kutlama intıbaları**

Urfa
Afyon

Geyve

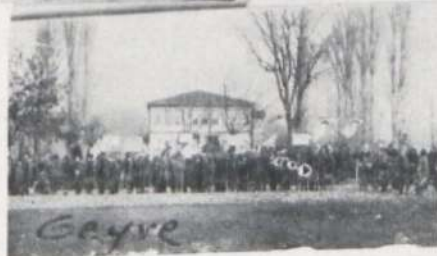
Karagi

Bolvadin

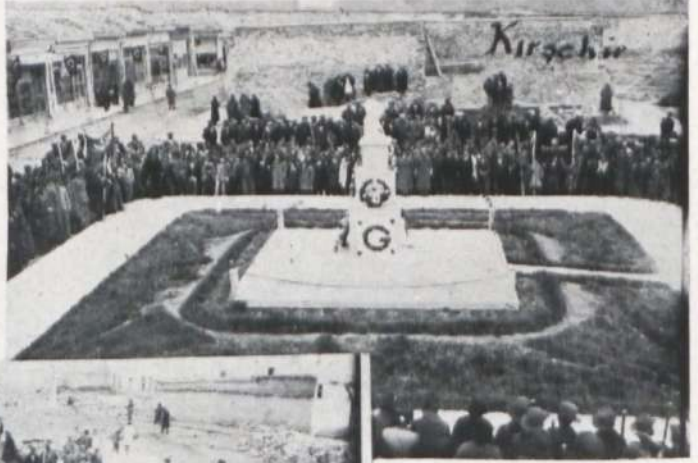

Nut

Geyve

**Yurdumuzda Kızılayın kuruluşunun 60 ıncı yıldönümünü
kutlama intıbaları**

**Yurdumuzda Kızılayın kuruluşunun 60 ıncı yıldönümünü
kutlama intıbaları**

**Yurdumuzda Kızılay'ın kuruluşunun 60 ıncı yıldönümünü
kutlama intibaları**

İnegöl

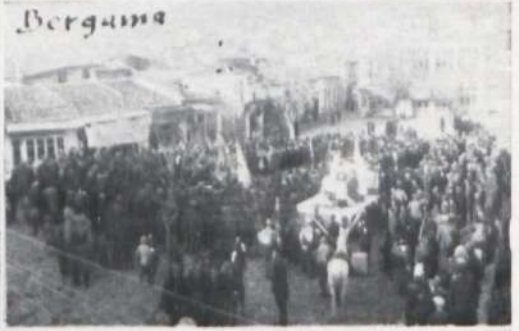
Bergama

İnegöl

Bergama

Bektaş

Burdur

Tokat

Ünye

İstanbulda Kızılayın 60 ıncı yılı intıbaları

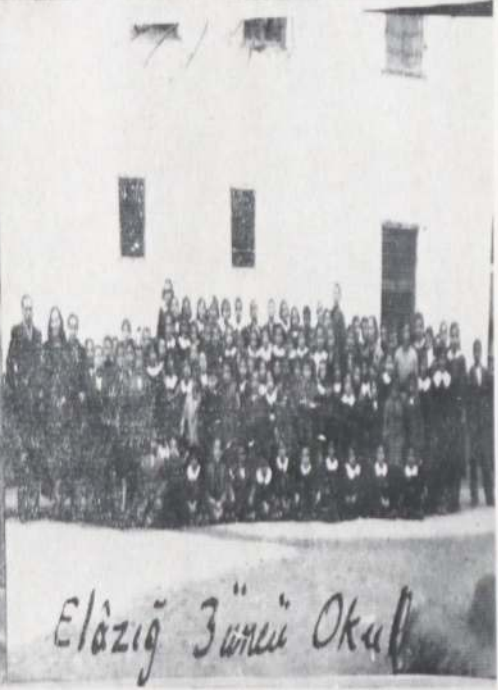

Yukarıda : Beyoğlu şubemizin 18/12/1937 de verdiği kışlık balodan bir intiba
Aşağıda : Yozgatta 60 ncı yıl intibalarından

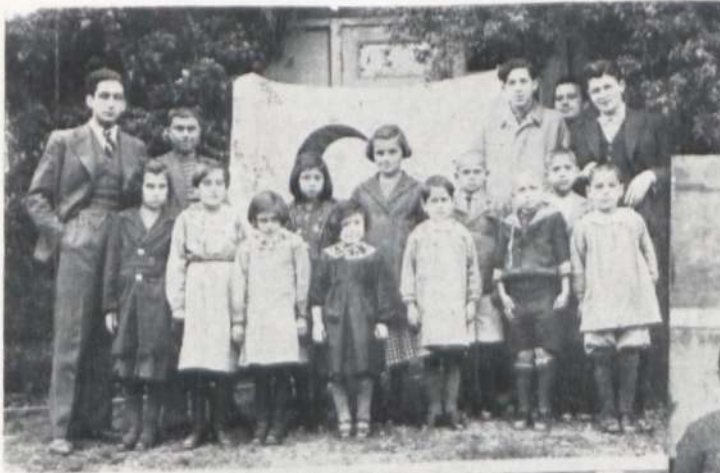
Kızılayın 60 ıncı yıldönümü törenine ıstırak eden Kızılay Gençlik Derneği üyeleri

Kızılay Gençlik Derneği, üyeleri

Solda yukarıda : Rober kolec Kızılay Gençlik Derneğinin yardım ettiği talebeler
Solda ortada : Ankara kız lisesi Kızılay Gençlik kolu mümessilleri
Sağda : Karaisalı Okulu Kızılay Gençlik Kolu İdare heyeti
Aşağıda : Tarsus Orta Okulu Kızılay Gençlik Kolu İdare heyeti

*Yukarıda ve ortada : Bayazıt şubemizin Cümhuriyet bayramında giydirdiği yavrular
Aşağıda : İstanbul Kasım Paşa şubemizin sünnet ettirdiği yavrular (solda),
İnegöl şubemizin giydirdiği yavrular (sağda).*

Şeker bayramında Kızılay rozeti dağıtan yavrular

Öumhuriyetimizin ondördüncü yıldönümünde Amerikanın Indiana eyaletindeki Kızılay Şubemizde yapılan merasimde nutuk söyleyen Şikago fahrî Konsolosumuz B. Signer ve Pamer Hausdaki toplantıdan bir görünüş

Kızılây Afyonkarahisar Mâden Suyu

Menbaından doğrudan doğruya asrî makinelerle alınıp şişelere doldurulmaktadır. İştirâk ettiği bilûmum sergilerde altun madalya ve takdîrnameler kazanmıştır. Terkibi itibariyle: mîde, karaciğer, böbrek ve em'a hastalıklarında şifalı tesiri vardır. Sofrasında daima Karahisar suyu bulunduranlar bu gibi hastalıklara tutulmaktan vâreste kalırlar.

Afyonkarahisar Mâden Suyu

Mâden sularının en lezzetlisi ve en şifalıdır. Hasılatı KIZILAY CEMİYETİ'ne âittir.

Bilûmum Eczane ve Bakkaliye Mağazalarında satılır.

V A T A N D A Ş

" HAVACILIK ve SPOR " Mecmuasını oku. Hem tenevvür edersin hem de yurdunun müdafaasına hâdim faideli bir kuruma yardım etmiş olursun.